

Ти можеш *да преподаваш* *Библейски урок* *на деца*

Как да подготвяш и да преподаваш ефективни
библейски уроци

САМ ДОХЪРТИ

Ти можеш да преподаваш Библейски урок на деца

Как да подготвяш
и да преподаваш ефективни
библейски уроци

САМ ДОХЪРТИ

Издателство СЕД ООД

**Серия от кратки „Ти можеш“ ръководства
за детски работници:**

Ти можеш да водиш дете при Христос
Ти можеш да разбереш Божия план за децата
Ти можеш да преподаваш Библейски урок на деца

В тази поредица е използван превода на Библията от 2003г.,
в някои издания отбелязан като „Българско Библейско
Дружество“, без упомената година.

Тази книга е преработено издание на книгата
„How to Teach a Bible Lesson to Children“,
издадена на български език през 1997 година.

Публикувана от:

Child Evangelism Fellowship® Inc.

Specialized Book Ministry

Copyright © 2011 All rights reserved.

Превод © 1997, 2014 „Издателство СЕД“

Използвано с разрешение. Всички права запазени.

Печатано в България.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	7
Първа глава: Принципи на преподаването	9
Втора глава: Отговорността на учителя	11
Трета глава: Научете се да разказвате истории	17
Четвърта глава: Най-добрият метод на преподаване...	31
Пета глава: Целта на библейския урок	39
Шеста глава: Основната истина в библейския урок ..	44
Седма глава: Как да откриете основната истина	49
Осма глава: Как да преподавате основната истина	64
Девета глава: Как да прилагате основната истина	80
Десета глава: Как да подготвите библейски урок	100
Единадесета глава: Как да адаптирате библейски урок ..	115
Дванадесета глава: Как да представите своя библейски урок	142

ВЪВЕДЕНИЕ

Общоприето е, че преподаването на Библията на децата е основна и най-важна част от служението ни към тях.

- Спасението на неспасените деца се основава на правилното им разбиране на библейското учение и на приложението на това учение от Святия Дух в техния живот и нужди.
„И така, вярата е от слушане, а слушането – от Христовото слово“ (Римляни 10:17).
- Духовният растеж на спасените деца се основава на тяхното желание и приемане на Божието слово, Библията.
„Пожелавайте като новородени младенци чистото духовно мляко, за да пораснете чрез него към спасение“ (1 Петър 2:2).

Участниците в спасението и в духовния растеж на момчетата и на момичетата са четирима:

- **Детето**
Нуждае се от спасение и израстване.
- **Божие слово**
То показва на детето как може да бъде спасено и да расте във вярата.
- **Святият Дух**
Той дава на децата духовно разбиране на Божието слово и го прилага ефективно към техните нужди.
- **Учителят**
Святият Дух употребява мъже и жени като вас и мен да преподаваме на децата и да им обясняваме Божието слово. Той използва преподаването на това Слово и говори в сърцата им.

Следователно ние, като учители, играем жизненоважна роля в Божия план да спасява и освещава момчетата и момичетата. А това е прекрасна отговорност и голяма привилегия за нас. Чудесно е да сме средство на Божието благословение в живота на децата!

Можем да преподаваме Божието слово на децата чрез песни, научаване на библейски стихове, разговори и др. Основният начин за това е да отделим около 20 минути да обясним, преподадем и приложим в живота им някой библейски текст. Това е познато като „преподаване на библейски урок“ и е тема на книгата, която четете сега.

Целта ѝ е да ви помогне, уважаеми учители и детски работници, да станете способни учители и възможно най-ефективно и увлекателно да преподавате на децата библейските уроци.

Надявам се, че тази книга ще ви бъде полезна в преподаването на Божието слово. Съдържанието ѝ се основава на неща, които съм научил през годините, на прочетеното по темата, както и на личните ми проучвания и опит, натрупан в продължение на 57 години преподаване на библейски уроци на деца, докато работех със СЕД.

Специално искам да спомена помощта, която получих от поучението и книгите на Дженифър Хайер. Нейната книга *Библейският урок за деца* ми беше много полезна и голяма част от нея е включена в настоящото помагало.

Нужно е да посоча, че това помагало е съкратена версия на моята книга *How to Teach a Bible Lesson to Children*, която е изчерпана. Вярвам, че настоящата книга ще бъде по-полезна на учителите в Клубове на Добрата вест и в неделни училища, които нямат време за по-подробно изучаване. Основното съдържание и поучение в двете книги е сходно. Единствената важна разлика е, че тук предлагам по-кратък и по-опростен метод за откриване на основната истина.

„Тези думи, които ти заповядвам днес, нека бъдат в сърцето

ти и на тях да учиш прилежно децата си“ (Второзаконие 6:6, 7а).

„И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святия Дух, като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал. И, ето, Аз съм с вас през всички дни до свършека на века.“ (Матей 28:19-20).

Глава 1

Принципи на преподаването

Преди да се научите да преподавате библейски урок, е нужно да разберете принципите на преподаване, и да съобразите с тях урока, който ще разработите и преподавате. Представям ги по-подробно в книгата ми *Принципи на преподаването*, която може да си поръчате от „Издателство СЕД“.

В тази глава само ще посоча накратко принципите, като ви насърчавам да ги проучите по-задълбочено и да ги прилагате, когато преподавате.

- *Целта на нашия библейски урок е детето да получи знание и разбиране, което да може да приложи в живота си. Трябва не просто да разказваме конкретна библейска история или да споменем една или повече истини, а да преподадем, да научим детето.*
- *Нужно е подробно да обясним истината, която преподаваме.*
- *Думите и концепциите, които използваме в това обяснение, е нужно да бъдат прости и лесноразбираеми.*
- *Истината трябва да бъде повторена няколко пъти, за да бъде разбрана – но не обикновено повторение на думи без никакво обяснение.*
- *Нужно е да дадете ясен и подходящ пример за истината, като разкажете кратка история или събитие, което помага да я разберем.*
- *Учителят трябва да се съсредоточи върху преподаването на **една** истина, вместо да се опитва да преподава прекалено много неща.*
- *Нужно е урокът да се организира около тази една основна истина.*
- *Урокът трябва да включва приложения на преподадена-*

та основна истина, които да са насочени към спасените и неспасени деца.

- *Библейският урок се основава върху преподаване на Библията, която е Божието слово.*
- *Преподаването на библейски урок изисква организирано разбиране на основните библейски истини.*
- *Деца са слушат най-внимателно, когато библейският урок се преподава по интересен начин.*
- *Нужно е в уроците си да избягваме монотонния тон, едностранчивостта и честото повтаряне на едни и същи думи.*
- *Нужно е да следваме добри примери и да се учим от надарени и ефективни учители.*

Глава 2

Отговорността на учителя

Бог ви е призвал, като учител на Божието слово, да послужите за задоволяване на духовните нужди на момчетата и на момичетата. В следващите глави ще видим как можете да го правите. На първо място е необходимо да имате ясно разбиране за няколко важни теми, които ще окажат голямо влияние върху вашето служение на поучаване.

Разберете нуждите на децата

Изключително важно е да знаете, че според Божието слово има две групи деца и че децата от всяка група имат свои специфични нужди:

- На първо място има деца, които не са приели Исус Христос за свой Господ и Спасител. Библията е недвусмислена за състоянието на децата без Христос. Те се раждат с греховна природа (Псалом 51:5). Позиционно всички те са заблудени (Исая 53:6; Матей 18:12-13) и са изгубени (Матей 18:11). Техният грях ги отделя от Бога.

Тези деца са духовно мъртви (Ефесяни 2:1), духовно слепи (2 Коринтяни 4:4) и подвластни на силата на греха (Римляни 6:17). Ако са достигнали до възраст на отговорност и разбиране и не са повярвали в Христос, са виновни пред Бога (Римляни 3:19). Ако умрат в това състояние, ще погинат завинаги (Йоан 3:36).

Тези деца се нуждаят Исус Христос да стане техен Спасител (Лука 19:10).

- На второ място има деца, които са приели Исус Христос за свой Господ и Спасител. Библията учи, че децата – дори малките – могат да приемат Господ Исус Христос

за свой Спасител (Матей 18:6). Когато го направят, Той им дава духовен живот (Йоан 6:47), духовно зрение (Деяния 26:18), прощение на всички грехове (Ефесяни 1:7), изпълване със Святия Дух (Деяния 2:38) и вечен живот (Йоан 3:16). Същевременно с това Той разчупва силата на греха в живота им (Римляни 6:18) и ги променя (2 Коринтяни 5:17).

Тези деца се нуждаят от духовна храна, за да могат да израстват духовно (1 Петър 2:2).

Разберете силата на Божие слово

Щом разберете и се сблъскате с тези нужди на децата, сигурно ще си зададете въпроса: „Но как бих могъл да задоволя тези нужди?“ От човешка гледна точка изглежда невъзможно служението ви да посрещне нуждите на всички деца.

Бог обаче ви е дал нещо за вашето служение, което има силата (с действието на Святия Дух) да спасява неспасените деца и да помага на спасените деца да растат. Бог ви е дал Своето слово, Библията, и ви е призовал (Ефесяни 4:11-12) да преподавате това Слово на децата (Второзаконие 6:7а; Второзаконие 31:12-13; Псалом 78:5; Матей 28:19-20; 2 Тимотей 3:16).

Бог обещава да благослови вярното преподаване на Неговото Слово и да го използва в сърцата и в живота на обучаваните.

*„Защото както дъждът и снегът слизат от небето и не се връщат там, а поят земята и я правят да произрастява и да напъхва, и тя дава семе на сеяча и хляб на гладния, така ще бъде **словото Ми**, което излиза от устата Ми; няма да се върне при мен празно, а ще извърши волята Ми и ще благоуспее в онова, за което го изпращам“* (Исая 55:10-11).

Бог ни е дал Своето слово, за да постигне седем резултата в живота на онези, които го слушат, разбират и повярват в Него. Откриваме ги във 2 Тимотей 3:15-17.

„И че от детинство знаеш свещените Писания, които могат да те направят мъдър за спасение чрез вяра в Христос Исус.

Цялото Писание е боговдъхновено и полезно за поука, за изобличение, за поправление, за наставление в правдата, за да бъде Божият човек усъвършенстван, съвършено подготвен за всяко добро дело.“

Тези три стиха ни учат, че Божието Слово е дадено за:

- спасение;
- доктрина;
- изобличение – особено по отношение на поведението;
- поправление – особено по отношение на доктрината;
- наставление в правдата;
- да бъде детето усъвършенствано, съвършено подготвено;
- да бъде детето подготвено за всяко добро дело.

Разберете своите две отговорности

Следователно вие, като преподавател на Божието слово на децата, имате две отговорности и две цели:

- На първо място, Бог иска да евангелизирате неспасените деца. Искате да видите всяко от тях да приеме Господ Исус Христос за свой Господ и Спасител. Това ще бъде вашата цел, когато се молите за тях и когато им преподавате.

С други думи, ще бъдете ловец на човеци! Ще „ловите“ децата, които не са спасени. Вашата първа и основна роля е тази на евангелизатор. Трябва да приложите преподаваното от вас Божие слово към неспасените деца, за да ги насърчите и да им помогнете да приемат Исус Христос за свой Господ и Спасител.

Господ Исус призова Симон Петър да стане ловец на човеци.

„Елате след Мен и Аз ще ви направя ловци на човеци“ (Матей 4:19).

- Вашата втора отговорност е да храните спасените деца. Искате да израстват духовно и това ще бъде ваша цел в молитва и докато преподавате. Ето защо ще се стремите да прилагате вашето поучение на Божието слово към всяко едно от тях, така че резултатът да бъде духовен растеж.

Господ Исус призова Петър три години след първия призив да бъде пастир: „*Паси агънцата Ми... Паси овцете Ми... Паси овцете Ми*“ (Йоан 21:15-17).

Следователно всеки учител и всеки детски работник има две служения и две отговорности:

- Да лови човеци (да евангелизира).
- Да храни (да назидава).

Призован сте да обучавате децата с кукичка (като ловец на човеци) и с тояга (като пастир).

Какво означава да евангелизирате

Когато преподавате Божието слово на децата, ще го използвате, за да евангелизирате неспасените деца.

Евангелизаторът трябва да е сигурен в своите пет главни отговорности:

- Да преподавате на децата истините на Благовестието, които включват следното:
  - ✓ Бог е свят и обича грешните.
  - ✓ Децата са грешни и са отделени от Бога.
  - ✓ Исус Христос умря и понесе наказанието за техния грях.
  - ✓ Той възкръсна от мъртвите и е Господ на господарите.
  - ✓ Нужно е да са готови да загърбят греховете си.
  - ✓ Нужно е да приемат Исус Христос за свой Господ и Спасител.
  - ✓ Ако го направят, греховете им ще бъдат простени и Бог

ще ги вижда облечени в съвършената праведност на Исус Христос и те ще станат „нови създания“.

Разбира се, не можете да **преподадете** всичко това в един урок. Когато обаче преподавате една от истините, бихте могли да споменете и други, които да доизяснят представената в урока.

- Да предизвикате децата като част от урока да приемат Исус Христос за свой Спасител. На първо място трябва да им покажете, че ако го направят, всичките им грехове ще бъдат простени и второ, че ще се новородят и ще имат нова природа. Молете се децата да откликнат на тази покана **в сърцата си**. Това може да стане по време на събирането или след това. Пояснете, че не е нужен никакъв физически отклик, за да дойде някой при Христос или да Го приеме. Да сте на разположение на децата и им кажете, че ако желаят, могат да дойдат при вас, след като завърши събирането, и ще им помогнете да дойдат при Христос.
- Да сте готови да съветвате и да помагате на всяко неспасено дете, което дойде при вас след събирането и **ви помоли** да му покажете как да повярва или да приеме Исус Христос.
- Да се молите за всяко от вашите неспасени деца да приеме Господ Исус Христос за свой Спасител. Молете се поотделно за тях, по име, в ежедневно си тихо време.

Никога не оказвайте натиск върху дете да откликне на Благостияето. Можете да преподавате, да предизвиквате, да помагате и, разбира се, да се молите. Святият Дух обаче привлича децата при Христос. Затова не се опитвайте да вършите Неговата работа.

Какво означава да храните

Когато преподавате Божието слово на децата, искате да го

използвате да храните спасените деца и да им помагате да растат. С други думи, ще организирате уроците си така, че служението ви да направи от тези деца уверени ученици на Божието слово.

Това включва пет основни отговорности:

- Да преподавате Божието слово на тези деца, а не просто да им разказвате истории (дори библейски истории). Ще ги учите на библейски истини и ще прилагате тези истини във всекидневието им по актуален за тях начин. Същевременно с това ще се молите самите деца да прилагат тези истини.
- Да сте на разположение на спасените деца. Ако се нуждаят от помощта ви или ако имат някакви въпроси или проблеми, ще разговаряте с тях лично и поотделно.
- Бъдете готови да разговаряте и да съветвате всяко спасено дете, което дойде при вас след края на събирането с въпроси или помоли за вашата помощ.
- Нужно е редовно, лично и конкретно, да се молите за всяко спасено дете.
- Бъдете добър свидетел и пример за тях за това как трябва да живее, да действа и да говори един християнин.

Глава 3

Научете се да разказвате истории

Има основно два вида библейски уроци:

- Библейски уроци, основани върху библейска истина или доктрина.
- Библейски уроци, основани върху библейски пасаж, разказ или повествование.

Библейски урок, основан върху библейска истина

Първият вид библейски урок се гради върху библейска истина или библейска доктрина, която учителят иска да обясни и да преподаде на децата. Например: „Бог е свят“, „Бог Святият Дух живее във всички вярващи“, „Бог е верен и отговаря на нашите молитви“ или „Грехът ни отделя от Бога“.

Такъв урок съдържа поредица от логически стъпки с примери от Библията или от съвременното. Тъй като няма повествование, върху което да бъде разработен урока и което да задържи интереса на децата, обикновено се използват няколко примера. Следователно, интересът се поддържа от използваните примери. Важно е всички примери да бъдат свързани с библейската истина, която се преподава – в противен случай урокът няма да постигне целта си.

В този вид уроци учителите често подготвят и използват картини с ключови изречения, за да обяснят на децата истината, която се преподава. Всяко изречение се обяснява с подходяща илюстрация (картина).

Следователно този вид урок е систематично онагледено представяне на една доктринална истина. Разглеждам го по-подробно в книгата си „*Как да преподаваме Библейски доктрини на децата*“. Ако не разполагате с нея, но мислите, че може да е

полезна за вашето служение може да си я закупите от „Изда-
телство СЕД“.

С помощта на този метод ние в Специализираното служе-
ние за литература към СЕД създадохме поредица от помагала
с доктринални уроци, които са изброени в края на тази книга.
Ако искате да разполагате с тях и да преподавате такъв вид
библейски уроци на децата можете да ги потърсите в офисите
на „Издаелство СЕД“.

Библейски уроци, основани върху библейска история

Вторият основен вид библейски уроци имат за своя отправна
точка разказ или повествование от даден библейски текст. На-
пример: „Сътворението на света“ (Битие 1), „Ной и големият
потоп“ (Битие 6, 7, 8), „Изцеляването на десетте прокажени“
(Лука 17:11-19). Това е най-често срещаният вид библейски
уроци, който ще разгледаме подробно до края на тази книга.

Библейската история се използва като основа за преподаване
на истина. Със сигурност ще задържите интереса на децата
през целия урок ако разказвате увлекателно.

*В този вид библейски урок е от особено значение раз-
казването. Затова е необходимо, на първо място, да
се научите как да разказвате истории, и по-конкрет-
но библейски истории. След това ще сте готови да се
научите да изграждате урока си върху история.*

Научете се да разказвате

Историята е едно от най-добрите и най-ефективни „средст-
ва“, които са на разположение на учителя. За него историята
е това, което е трионът за дърводелеца. Сред набора от дърво-
делски инструменти, той трябва да разполага и с трион и да
умее да си служи с него. По същия начин и вие, като учител,
трябва да можете да разказвате истории, и да го правите добре.

Всички обичат историите, особено ако са интересни, актуални и добре разказани истории. Това важи с особена сила по отношение на децата. Те обичат истории! Историите пробуждат любопитството, стимулират въображението, спомагат развитието на мисълта и разбирането, предоставят храна за ума. Ето защо урокът, който се основава и използва библейска история, може да е много полезен и увлекателен за повечето деца.

Господ Исус, най-великият Учител и наш пример, често използваше различни истории, като начин да предаде и представи божествената истина. Той действително е най-великият разказвач на истории.

В Библията откриваме много примери за силата на историите. Един класически пример е, когато пророк Натан разговаря с цар Давид, който съгреша с Витсавее (2 Царе 12:1-6), и използва история, за да го заинтригува, да събуди съвестта му и да го изобличи за грях. Действително добре разказаната история е силно оръжие в ръцете на посветения и умел вярващ учител.

Разказването на истории е изкуство и може да бъде овладяно с много подготовка и упражняване.

Подготовка за вашата библейска история

Ако желаете историята да бъде ефективна, при подготовката да я разкажете, следвайте следните лесни начални стъпки:

- Помолете се за Божието водителство и помощ.
- Прочетете многократно библейския пасаж, върху който се основава историята.
- Направете списък с библейските герои в пасажа или историята и си представете всеки от тях поотделно.
- Помислете за всички събития от историята в хронологичен ред.
- Направете си план на историята.

- Разделете я на няколко сцени.
- Представете си атмосферата и събитията от историята по следните начини:
  - ✓ Представете си обстановката в историята.
  - ✓ Представете си пътя, полята, къщите, хората, дрехите, отношенията и др.
  - ✓ Усетете жегата или студа, вятъра и др.
  - ✓ Усетете аромата на цветята, морето и др.
  - ✓ Чуйте как хората разговарят, всички останали звуци.
  - ✓ Разберете чувствата на героите от историята – особено чувствата на главния герой. Опитайте се да видите историята през неговите очи и си представете за какво си е мислил и какво е чувствал във всеки един момент.
- Използвайте въображението си. Но и внимавайте да не прекалите. Придържайте се възможно най-близо до текста и до неговото значение.
- Сега сте готови „да започнете работа“ по историята.

Структура на вашата библейска история

Един разказвач на истории трябва да има план, който да следва. Както в строителството на една сграда или в приготвянето на сложно ястие ни е нужен план, рецепта, така и в разказването на една библейска история трябва да набележим конкретните стъпки, по които да вървим. Флиртуваме с неуспеха и ще си навлечем неприятности, ако се опитаме да строим без план или да приготвим специалитет без рецепта.

Всяка добре подготвена за представяне история би трябвало да има четири части:

- Въведение
- Развитие на събитията
- Кулминация
- Заключение

Нужно е да подготвите всяка една от тези части. Виждаме ги на следната диаграма:

Въведението на вашата библейска история

Това е най-подходящото място да привлечем вниманието и най-неподходящото – да го изгубим. Ако започнем добре, наполовина сме се справили! В самото начало се опитайте да установите контакт с децата. Говорете за нещо от тяхното ежедневиe, за нещо, с което могат да се идентифицират или за нещо, което да пробуди любопитството им.

➤ **Неправилно въведение**

- ✓ „Днешната история е за един мъж на име Йона.“
- ✓ „Стойте мирно, докато ви разкажа историята.“
- ✓ „Чували ли сте историята за момчето с петте хляба и с

двете риби?“

- ✓ „Искате ли да чуete историята за Данаил?“
- ✓ „Сигурен съм, че сте чували тази история и преди, но от нея можем да научим няколко важни урока.“

Би трябвало да е очевидно защо горните примери не са подходящи за въведение, защо не биха привлекли и не биха задържали вниманието на децата. Ако ги приложите, ще постигнете точно обратното.

➤ **Правилно въведение**

Нужно е да помните няколко неща, когато планирате вашето въведение:

- ✓ Да е интересно и да привлича вниманието на децата.
- ✓ Да има ясна връзка с историята, която ще разкажете. Безсмислено е да имате интересно начало, което изобщо не е свързано с историята. Въведението би трябвало да е мост към историята.
- ✓ Да бъде кратко. Помнете, основната част от историята предстои.
- ✓ Полезно е да научите въведението наизуст, за да започнете добре.

Четири въведения

Четири са подходите, които можете да използвате за въвеждане в история или в урок.

Например историята или урокът за лозето на Навутей, който намираме в 3 Царе 21, може да започне по един от следните четири начина:

➤ **Директен подход**

Като въведение можете да започнете с действие от историята. Можете да измислите няколко изречения, които веднага да уловят вниманието на децата.

Например:

„Той искаше точно това лозе. То се намираше до летния му дворец. Царят непрестанно си мислеше за него. Имаше обаче един голям проблем. Лозето не беше негово.“

Ако разказвате добре позната история и използвате това въведение, не разкривайте от самото начало имената на основните герои. Ако го направите, можете да чуете следната реплика от някое дете: „Тази история вече съм я слушал в училище и не ми харесва!“

➤ **Въпрос**

Можете да зададете въпрос, който естествено да води към историята. Например:

„Има ли нещо, което много искаш да имаш? (Изслушайте отговорите.) Цар Ахав искаше много да притежава нещо, но не можеше да го има.“

Ако преподавате на малка група деца, това въведение ви дава възможност да включите всички, като им дадете възможност да отговорят на въпроса. Помнете, че отговорите на децата могат да бъдат много дълги. Ето защо е нужно да контролирате ситуацията, за да не губите ценно време.

➤ **Вълнуваща част от историята**

Това е подход, при който започвате с вълнуваща част от историята, след което разказвате историята от самото начало, за да обясните как се е стигнало до току що разказвания момент. Например:

„Той имаше много пари, слуги, прекрасна храна, най-добрата къща в цялата страна. Той беше цар. Сигурно си мислите, че беше щастлив. Само го погледнете. Лежи в леглото си тъжен! Какво ли се е случило? Сега ще ви разкажа.“

Този вид въведение може да бъде много ефективен, ако се представи по интересен и занимателен начин.

➤ **Илюстрация от ежедневието**

Можете да започнете с кратка история от ежедневието, с която децата да се идентифицират. Помнете, че тя трябва да бъде кратка и да има ясна връзка с библейската история, която следва, и на която служи като въведение.

Например:

„Лъскавото състезателно колело профуча покрай Филип още веднъж. 'Иска ми се да е мое,' си помисли той за стотен път, докато караше своето най-обикновено и ръждясало колело. Когато пристигна в училище, го видя отново. Той се спря и разгледа всички екстри. Никога не беше искал нещо толкова силно, колкото искаше това колело. Цар Ахав приличаше на това момче, но не искаше колело, а лозе.“

Според вас кой от следните два варианта за въведение в историята на Илия и Ахав в 3 Царе 17 е по-ефективен?

- ✓ *„Това е историята на един пророк, който каза на Ахав, че няма да вали и после се скри в пустинята, докато това пророчество не се изпълни. Надявам се, че не сте я чували.“*
- ✓ *„Никой не можеше да го спре! Той се стрелна към двора, мина покрай пазачите, качи се нагоре по стълбите и влезе в тронната зала при самия цар. Каза му: 'В името на Господа ти казвам, че няма да има дъжд и роса в продължение на много дни, докато не говоря отново.' Царят извика стражата да го хване, но той се обърна и изчезна в тълпата. Царят го видя отново след три години и половина.“*

Развитие на събитията

Това е основната част на повествованието и представлява последователност от свързани събития, които следват глав-

ната нишка на историята. Не се отклонявайте от историята и не включвайте събития, които нямат отношение към главната нишка.

Направете план на историята – проследете развитието на събитията, обобщете ги и ги запишете, следвайки последователността, при която те се случват.

Развитието на събитията в историята за лозето на Навутей, например, може да изглежда по следния начин:

- 1. Ахав пожела лозето на Навутей.**
- 2. Ахав иска Навутей да му го даде.**
- 3. Навутей отказа да го продаде или размени.**
- 4. Ахав изпада в лошо настроение.**
- 5. Езавел се намесва.**
- 6. Езавел пише писма.**
- 7. Навутей е съден.**
- 8. Навутей е убит.**
- 9. Ахав отива и взема лозето.**
- 10. Ахав се среща с Илия.**

Когато направите подобен списък (и го напишете), ще си помогнете при разказване на историята. Всяко събитие води към следващото и така вашата история ще има ясно развитие или прогресия.

Кулминация

Това е най-интересната част от историята (както виждате от графиката на страница 21). Всички останали събития водят до този момент. В него героят побеждава, проблемът е разрешен, тайната се разбулва. В този момент интересът на децата е най-голям и вие задоволявате тяхното любопитство, слагате край на очакването или безпокойството им, като разплитате конци-

те на сюжета.

Кулминацията на историята за лозето на Навутей може да бъде: *Предупреждението на Илия дадено му от Господа: „Където умря Навутей, ще умреш и ти.“* (3 Царе 18:12).

Работете върху кулминацията, за да я направите много вълнуваща.

В някои истории може да има няколко възможни кулминации. Изберете онази, с която действието в историята приключва. Ако скоро след кулминацията не последва край на историята, рискувате да се получи анти-кулминация.

Заклучение

То трябва да е непосредствено след кулминацията. Понякога учителите приключват с кулминационното действие, но не могат да спрат да разказват! Можем да ги оприличим на самолет, който е стигнал до летището, но тъй като не може да се приземи, кръжи над него. Това забавяне може да развали добрата история. Трябва да я завършим възможно най-скоро след кулминацията. Заклучението трябва да е кратко и да е свързано с повествованието. Не правете опит да преговорите цялата история по време на заклучението!

Важно е добре да обмислите своето заклучение. Ако се налага, го научете наизуст, за да завършите историята бързо и успешно.

Заклучението на историята за лозето на Навутей може да бъде следното: *„Какво стана с Ахав и Езавел? Ахав се включи в една битка предрешен, за да не може врагът да познае, че е царят. Една стрела го уцели и той умря. Малко по-късно враговете на съпругата му Езавел я убиха, като я хвърлиха от един висок прозорец. Ето как това, което Бог каза, че ще се случи, се случи. От каква полза е сега лозето на Навутей за Ахав?“*

Планът на вашата история

Когато подготвяте историята е изключително важно да имате план, който да следвате. Напишете го на един лист, за да можете да го поглеждате, докато представяте урока.

Ето един примерен план на историята за лозето на Навутей, който е направен според вече разгледаните страници и параграфи:

I. Въведение

Лъскавото състезателно колело профуча покрай Филип още веднъж.

II. Прогресия на събитията

- 1. Ахав пожела лозето на Навутей.*
- 2. Ахав иска Навутей да му го даде.*
- 3. Навутей отказа да го продаде или размени.*
- 4. Ахав изпада в лошо настроение.*
- 5. Езавел се намесва.*
- 6. Езавел пише писма.*
- 7. Навутей е съден.*
- 8. Навутей е убит.*
- 9. Ахав отива и взема лозето.*
- 10. Ахав се среща с Илия.*

III. Кулминация

*Предупреждението от Илия дадено му от Господа:
„Където умря Навутей, ще умреш и ти.“*

IV. Заключение

Ахав умира.

Езавел умира.

За да ви помогна по-добре да схванете идеята за план на историята, ви предоставям още един, по-подробен от предход-

ния, план, който е по Новозаветната история за Вартимей, според както е записана в Лука 18:35-43.

I. Въведение

Какво би било да живееш в постоянен мрак? Затвори очи и си представи.

II. Развитие на събитията

1. *Вартимей стои до пътя и проси (стих 35).*
2. *Чу, че минава голямо множество от хора (стих 36).*
3. *Попита на какво се дължи тази суматоха (стих 36).*
4. *Отговориха му: „Исус Назарянинът минава“ (стих 37).*
5. *Вартимей извика: „Исусе, сине Давидов, смили се над мен!“ (стих 38).*
6. *Хората му казаха да мълчи (стих 39).*
7. *Вартимей започна да вика още по-силно (стих 39).*
8. *Исус се спря (стих 40).*
9. *Исус каза на хората да доведат Вартимей при Него (стих 40).*
10. *Вартимей дойде при Исус (стих 40).*
11. *Исус го попита: „Какво искаш да направя за теб?“ (стих 41).*
12. *Вартимей Му отговори: „Господи, да прогледам“ (стих 41).*
13. *Исус му каза: Прогледай; твоята вяра те изцели“ (стих 42).*

III. Кулминация

Той незабавно прогледна (стих 43).

IV. Заключение

Вартимей последва Господ Исус Христос и прославяше Бога (стих 43).

Всички хора прославяха Бога (стих 43).

Преподаване на библейски урок

В тази глава разгледахме разказването на библейска история. Изключително важно е всеки детски учител да знае как да подготвя и да разказва библейска история, тъй като повечето от нашите уроци са основани върху библейска история.

Не е достатъчно обаче само увлекателно да разказвате една библейска история. Основната ви задача е да преподавате библейски урок, който се основава върху тази история. Цялото съдържание на предходните страници за подготовката и представянето на библейска история е приложимо и за подготовката и представянето на библейския урок. Преподаването на библейски урок обаче изисква много по-задълбочена подготовка, за която ще научим от следващите глави.

**ПОМНЕТЕ, ЧЕ ВАШАТА ЦЕЛ Е
ДА ПРЕПОДАВАТЕ БИБЛЕЙСКИ УРОЦИ,
НЕ ДА РАЗКАЗВАТЕ БИБЛЕЙСКИ ИСТОРИИ.**

Глава 4

Най-добрият метод на преподаване

Преди да разгледаме подробно как се подготвя и преподава библейски урок, е нужно да запомним, че използваният метод (и преподаваното послание) трябва да са подчинени на принципите на преподаване. Видяхме част от тях накратко в първа глава. Описани са обстойно в моята книга „*Принципи на преподаването*“.

Прилагайте принципите на преподаване

Винаги вземайте под внимание принципите на преподаване (представени в първа глава на тази книга) и преценявайте доколко методът, който използвате, съответства на тях.

Съществуват няколко начина на преподаване на библейски урок на деца. Изберете този, който според вас най-много съответства на актуалните принципи на преподаване. Въз основа на тях е нужно да си зададете няколко въпроса за библейския урок, който планирате да преподавате.

Принцип 1 – *Библейският урок действително ли преподава нещо или само информира за нещо?*

Принцип 2 – *Истината действително ли е обяснена?*

Принцип 3 – *Езикът, който използвате и концепциите, които представяте лесноразбираеми ли са за децата?*

Принцип 4 – *Истината повторена ли е? Избегнато ли е повторението на едни и същи думи?*

Принцип 5 – *Има ли подходящ пример за истината, която се преподава?*

Принцип 6 – *Структуриран ли е урокът върху преподаването на една истина? Избегната ли е опасността да*

включите твърде много истини?

Принцип 7 – *Урокът целенасочен ли е, съсредоточен ли е върху една истина?*

Принцип 8 – *Има ли ясно приложение на истината за спасените и за спасените деца?*

Принцип 9 – *Представянето на Божието слово точно ли съответства на цитираните пасажки в урока?*

Принцип 10 – *В урока има ли доказателство за ясно организирано разбиране на библейската истина?*

Принцип 11 – *Представянето на урока достатъчно атрактивно ли е, за да пробуди интерес и да задържи вниманието на децата?*

Принцип 12 – *Разнообразни ли са уроците или са еднотипни като структура и подход?*

Принцип 13 – *Има ли доказателства за подобрение в представянето ви на уроци, сравнявайки работата си с по-опитен и способен учител?*

Звучи ли ви сложно? Не е! Мисля, че можем да намерим подходящ преподавателски метод за представяне на библейски урок, който да отговаря на всички тези условия и същевременно с това да не е сложен, и преди всичко да е приятен за работа с децата.

Историите са най-добрата основа за преподаване

Всеки обича истории. Дори когато не ни се слуша нищо, повечето от нас (особено децата) биха се заинтригували от една добре разказана история. И не само това – нередко от една такава история се научава много повече отколкото от какъвто и да е друг източник.

Господ Исус, най-великият учител, знаеше това и затова толкова често използваше притчи в Своите поучения. Притчата е „земна история с небесно значение“.

Когато един свадлив законник попита Господ Исус „Кой е

моят ближен?“, най-великият учител не започна спор, нито изнесе дълга реч от три точки (Лука 10:29-37)! Той му разказа една простичка история, която не остави място за спор. Значението ѝ беше кристално ясно. В тази история имаше една основна истина, която отговаряше на поставения въпрос кратко и ясно. Основната истина може да бъде записана като простичко твърдение: „Твой ближен е всеки изпаднал в нужда.“ Приложението ѝ е: „Обичай своя ближен.“ Записани са около четиридесет подобни притчи. Всяка от тях представя по занимателен разбираем начин една основна истина.

Библията се състои от удивително много истории, от които често научаваме много повече, отколкото от книга по систематично богословие!

Ето защо учителското ни служение към децата трябва да е фокусирано върху това да им разказваме истории от Божието слово. Истините, които съдържа Библията, най-добре могат да бъдат преподадени на децата, като ги разкажем. Добрата история е интересна, динамична, изпълнена с действия, правдоподобна. Няма по-добър начин да уловим и да задържим вниманието на децата. Ето защо всеки учител трябва да изучи изкуството да разказва истории. На това беше посветена предходната глава. Някои учители казват: „Никога не съм бил добър разказвач.“ Ако през деня преживеете нещо необичайно, когато се приберете вкъщи никой няма да може да ви спре да разкажете за случилото се!

Избягвайте следните две крайности:

- Някои учители разчитат прекалено много на уменията си да разказват и са изкушени да си мислят, че техните „уроци“ трябва да се състоят само от разказването на сравнително добре познати библейски истории, като понякога, към края, включват поука или приложение. Отделят повече време на историята, като пренебрегват факта, че тя трябва само да бъде основа на урока, който ще преподават и приложат.

- *Други учители разчитат прекалено малко на метода за разказване на история и не разбират, че всяка духовна идея или истина трябва да бъде предадена образно чрез примери, за да е интересна, да се разбере от децата и да се приложи в живота им. Библейските истории представляват такива примери.*

Истории и уроци

Нужно е да видим разликата между библейска история и библейски урок, и близката връзка помежду им.

- *Библейската история е обикновено повествование, последователност от свързани събития, разказани по интересен начин.*
- *Библейският урок цели преподаването на истина, която децата да разберат и която да им помогне да дойдат при Христос за спасение или духовен растеж.*

Има четири начина, по които учителите използват библейската история при подготовката и в преподаването на библейския урок:

- Някои учители разказват истории, без да преподават истина.
- Някои учители разказват истории и добавят истина в самия край.
- Някои учители разказват истории, но се опитват да преподадат прекалено много истини чрез тях в един урок.
- Някои учители разказват истории, като използват всяка от тях, за да преподадат една основна истина, която е вплетена в цялата история.

Нашата задача е да открием кой от тези четири начина е най-ефективен и най-добре съответства на принципите на преподаване, за да го използваме, когато преподаваме библейски урок. Убеден съм, че четвъртият начин е най-добър и най-ефективен. Именно него представям в тази книга.

Само история

Учителите, които само разказват истории, смятат, че с това се изчерпва отговорността им към децата. Те не осъзнават нуждата да преподават и да прилагат истината. Според тях историята сама по себе си е достатъчна. Този метод обикновено е много привлекателен и интересен, и като цяло безотказно задържа вниманието на децата. Вероятно поради това се използва толкова често. Това обаче не е урок, а само история.

Когато към историята няма истинско поучение и приложение на истината, вероятно и резултатът от преподаването ще е нетраен и незначим в живота на децата. Те се нуждаят от истината!

История с приложение в края

Крачка в правилната посока от предишния метод е разказването на библейска история с добавена истина на финала, която може да бъде извлечена от историята и същевременно да се даде приложение, за да разберат децата значението на тази истина.

Лично аз считам, обаче, че този метод нарушава няколко принципа на преподаване:

- *Времето за адекватно обяснение или приложение на истината е недостатъчно.*
- *Повторението и даването на пример са почти невъзможни.*
- *Основната част от урока е интересна, но на финала, когато добавим истината и приложението, децата вече са уморени и разсеяни.*

Твърде много истини

Третата група учители осъзнава важността от преподаването на библейски истини (за разлика от първата група) и преплита поучението и приложението на истини по време на целия урок (за разлика от втората група учители), а не само на финала. Преплитането на истината в целия библейски урок е много съществена и значима част от всяко представяне.

Привържениците на този преподавателски метод обаче се опиват да преплетат твърде много истини. И аз правех същото в библейските си уроци преди години. Във всеки библейски урок се стремях да вплета шест евангелизационни истини за спасените деца, една истина за спасените деца и, където е възможно, по едно качество на Бога. „Преплитането“ помагаше. Проблемът беше в това, че се опитвах да преподавам прекалено много истини в един урок. В резултат от това просто споменавах повечето от истините, без да ги преподавам.

След време стигнах до няколко заключения:

- *Осъзнах, че използването на този метод не ми предоставя достатъчно време, за да обясня всички истини, да ги повторя и да дам примери за тях.*
- *Осъзнах, че е по-добре да концентрирам поучението си и да преподавам по-малко истини, но по-задълбочено.*
- *Осъзнах, че когато урокът има две отделни теми в поучението за двете групи деца, не е целенасочен.*
- *Осъзнах, че повтарям едни и същи истини всяка седмица за сметка на други ключови истини. Преподаването не беше разнообразно.*

След което реших да потърся метод на преподаване на библейски урок, който да избегне тези проблеми.

Основна истина

Съществува ли друг начин за преподаване на библейски

урок (с основа библейска история), който съответства на добрите принципи на преподаване и следователно води до добри резултати? Вярвам, че има! В останалата част от тази книга ще го разгледаме по-подробно.

Следва план на метода за преподаване на библейски урок, който считам за най-добър:

- *Открийте основната истина в пасажа, върху който ще постройте вашата история и урок.*
- *Подробно преподайте тази истина, вплетете я в историята и урока, и я насочете към двете групи деца – спасени и неспасени.*
- *Приложете истината (ако е възможно) към неспасените деца и въз основа на нея ги предизвикайте да откликнат, като приемат Христос.*
- *Приложете истината (ако е възможно) към спасените деца и въз основа на нея ги предизвикайте да откликнат на истината в християнския си живот.*
- *Включете или споменете други истини, които ще ви помогнат да обясните основната истина или едно от приложенията ѝ. Тези „други“ истини не е задължително да са в пасажа, върху който е основан вашият урок. Просто ги споменавате, не ги преподавате. Включвате ги, за да ви помогнат да преподадете и да приложите основната истина.*

Открих, че това е най-добрият начин да използваме дадена библейска история като средство за преподаване на библейски урок. Това е много лесен, практически и същевременно ефективен метод на представяне на библейски урок. Освен това, според мен, съответства на принципите на преподаване, които разгледахме в началото на тази книга.

- *Ще преподавате истина, не просто ще я споменете или представите.*
- *Ще преподавате само една истина. Затова ще разполагате с време и възможност да я обясните подробно и урокът ви ще бъде по-съдържателен.*
- *Тъй като ще се съсредоточите върху една истина, ще имате време за повторение, опростяване, илюстриране и две приложения.*
- *Тъй като урокът ви се основава и е съсредоточен върху тази една истина, ще бъде целенасочен.*
- *Тъй като преподавате и впитате основната истина в урока, като същевременно с това разказвате историята, вероятността да задържите вниманието на децата е по-голяма.*
- *Тъй като всяка седмица преподавате различна основна истина, уроците ви ще бъдат разнообразни.*
- *Така преподаденият урок едновременно ще евангелизира неспасените деца и ще храни спасените.*

Как да подготвите и да представите подобен библиейски урок, основан върху библиейска история? Какви стъпки да следвате?

Ще намерите отговорите в следващите глави от тази книга.

Глава 5

Целта на библейския урок

Всеки библейски урок има или би трябвало да има четири основни цели. Когато преподавате библейски уроци се стремете да изпълните и четирите.

1. Да преподаде истина

Първата цел на библейския урок е да преподаде истина.

Вече видяхме, че нашето служение е да преподаваме истина, не просто да разказваме истории или да споделяме факти. Библията е много повече от книга с истории и това трябва да е очевидно, когато преподавате.

Коя цел е по-важна?

- Децата да знаят всички подробности за местата, имената и събитията от библейския пасаж?
- Децата да научат истината, която се съдържа в него?

Би трябвало да е очевидно, че истината е по-важна и затова е нужно да я преподаваме.

*„И ще познаете **истината** и **истината** ще ви направи свободни“ (Йоан 8:32).*

„Четоха ясно от книгата на Божия закон и дадоха значението, като им тълкуваха прочетеното“ (Неемия 8:8).

Те четяха Божия закон, изясняваха го и **обясняваха значението** на прочетеното. **Това** е нашата отговорност.

„Накрая Гедеон остана само с 300 мъже! Всеки държеше водонос и парче горящо дърво (тогавашния еквивалент на факла). Изведнъж всички счупиха своите водоноси и извикаха: ‘Мечът на Господа и на Гедеон.’ Мадиямците се изплашиха. Те се разтичаха и започнаха да се избиват един друг. Искане ми се да бях част от армията на Гедеон! Защо подобни неща не се

случват днес?“ Филип разказваше на майка си какво беше чул в неделното училище.

Александър също беше в неделното училище, но в друга група. „Сигурен съм, че Йосиф бе озадачен, когато Бог допусна да го продадат в робство. Години по-късно той разбра, че всичко бе част от Божия план. Бог има план и за мен. Това, че не ме избраха във футболния отбор е част от него.“

Филип бе чул една история. На Александър му бе преподаден урок и той беше научил една истина. Той бе насърчен да се замисли над смисъла и значението на историята. Именно в това се състои разликата между обикновено представяне на история и преподаване на урок. Библейската история е преразказване на събития. Детето се наслаждава на повествованието, влиза в него. Библейският урок е преподаване на библейска истина посредством повествованието.

Наша отговорност е да преподаваме истина по време на библейския урок, не просто да разказваме истории. Историята винаги трябва да бъде слуга на преподаването на истината. Важна е истината. Историята просто съдържа истината, илюстрира я, затвърждава я и я пренася безопасно в живота на децата.

Преподаването на библейска истина е основа за евангелизиране и за наставление. Този факт подчертава абсолютната необходимост да преподаваме библейска истина във всеки библейски урок.

2. Да преподаде истината в пасажа

Нужно е да преподаваме истината от пасажа, върху който се основава урокът. Не трябва да преподаваме истина, която не се съдържа в пасажа. Нека не си мислим, че **трябва** да откриваме определени истини, макар и важни, като Божията любов, универсалността на греха или смъртта и възкресението на Исус Христос, във всеки библейски пасаж, след което да ги използ-

ваме като основа в преподаването ни на библейския урок.

Такива истини могат и трябва да бъдат споменати в урока, ако ви помагат да преподадете и приложите основната истина. Не е нужно да са част от пасажа, върху който се основава вашия урок.

Например един ревностен курсист решил, че трябва някак си „да намери“ кръвта на Исус Христос **в библейския текст** на историята за Ной и потопа. Ето как започнал да разказва: „Както дошъл дъждът и покрил земята, така и Христовата кръв идва и покрива нашите грехове.“ Това определено не е пример е добра екзегетика.

Друг детски работник счел за нужно някак си да спомене истината за Божията любов **в текста** на Естир 5 и 6 глави и казал: „Четем в първия стих на 6 глава, че царят не могъл да спи онази нощ, защото бил много угрижен. Познавам една личност, която също не спи. Бог не спи, защото Той те обича и е загрижен за теб!“ Отново, това не е пример за добра екзегетика.

Само още един пример за учител, който преподавал историята за освобождаването на Петър от затвора в Деяния 1 и 2 глава и искал да намери **в библейския текст** пряко предизвикателство и покана към спасените деца да приемат Христос. Този учител казал: „Петър отишъл в дома на Мария и почукал на вратата. Рода чула, че се чука, но първоначално не отворила вратата. Господ Исус чука на вратата на твоето сърце. Не бъди като Рода. Незабавно отвори вратата и Го пусни.“ Наистина това е лоша екзегетика.

Разбира се, че е нужно да включваме в уроците си истини като кръвта на Исус Христос, Божията любов, необходимостта да повярваме и да приемем Господ Исус, ако ни помагат да преподадем и да приложим основната истина. **Не е необходимо обаче да ги търсим във всеки библейски пасаж, който използваме.** Можете свободно да вмъкнете каквото пожелаете.

Ето защо считам, че е по-добре да не се прави или използва

списък с истини, които **трябва** да бъдат открити в пасажа и да бъдат „преподадени“ от него. Действително е нужно да сте си набелязали предварително истини, които да потърсите в пасажа. На първо място обаче трябва да съобразите урока си със съдържането на библейския пасаж, който сте избрали.

Оставете Библията да говори сама и не я карайте да казва това, което вие искате. Важно е посланието или истината, която ще преподавате, да е в самата история, както се е случила и да не се налага да я намествате според някакво алегорично тълкувание. Също така не разваляйте една добра история или урок, като влагате в пасажа смисъл, който не откривате там.

Екзегетика е богословският термин за изкуството да откриване това, което даден библейски пасаж учи. Учителят трябва да бъде екзегет и да знае как да открива основната истина във всеки пасаж.

3. Да преподаде задълбочено една истина

Когато четете и изучавате един пасаж от Писанията, вероятно ще видите много истини в него. Ако се опитате да преподадете всички истини или дори само няколко от тях, децата могат да се объркат и да не научат нищо.

Затова е важно да изберем и да се спрем на истината, която изпъква в пасажа, истина, която се повтаря няколко пъти в повествованието и от която децата се нуждаят най-много. След това в урок ще преподадете подробно **тази** истина. В този конкретен урок ще преподадете на децата тази основна истина. Няма да се опитвате **да преподавате** други истини, защото ще ви попречат да преподадете основната. Можете обаче да споменете няколко от тези други истини, ако ви помагат да преподадете основната истина.

4. Да приложи тази една истина към две групи деца

Както ще видим по-нататък, изключително важно е истината, която преподавате, да бъде приложена ясно, директно и адекватно.

ватно към **всички** присъстващи деца. Библията недвусмислено ни показва, че е нужно едновременно да преподаваме и да прилагаме истината. Избягвайте следните две грешки:

- Да преподавате истина, без да я прилагате.
- Да прилагате истина, без да сте я преподавали.

Обикновено по време на събирането пред вас има две групи деца:

- Такива, които са приели Исус Христос, които са новородени и спасени.
- Такива, които не са приели Исус Христос, които не са новородени и спасени.

Следователно учителят трябва да си зададе два въпроса:

- Как да приложи тази истина към спасените деца, за да им помогна да израснат духовно?
- Как да приложи тази истина към неспасените деца, за да ги евангелизирам и да им помогна да приемат Исус Христос за свой Спасител?

Глава 6

Основната истина в библейския урок

На първо място е нужно да разберете какво точно се има предвид под „основна истина“, за да знаете какво да търсите, когато се подготвяте да преподавате библейски урок на децата.

Необходимо е да си зададете три основни въпроса:

- Какво е истина?
- Какво представлява основната истина?
- Как да формулирам основната истина?

1. Какво е истина?

Според речника истината е „нещо, което е вярно, правилно или точно“. Божието слово е истина в своята цялост и се състои от много истини, които могат да бъдат приложени към нашите многобройни и различни нужди. Всяка от тези истини, които децата се нуждаят да чуят, разберат, научат и приложат към живота си, може да се обобщи в кратко изречение или твърдение.

Когато преподаваме библейски урок на децата, целим да им преподадем една истина – изборът ни на истина се определя от пасажа, върху който се основава урокът и от нуждите на децата. След това обобщаваме тази истина в твърдение или в кратко изречение.

Следователно, истина е твърдението, което поучава за една от следните примерни теми:

- нещо за Бога;
- нещо за Исус Христос;
- нещо за Святия Дух;
- нещо за греха;

- нещо за спасението;
- нещо за освещението;
- нещо за Библията;
- нещо за църквата;
- нещо за самите нас и т.н.

Особено важно е да помним, че основната цел на Библията е да ни каже, да ни разкрие, да ни даде знание за това какъв е Бог, какво е направил, прави и продължава да прави, и следователно какво Бог иска да правим или да не правим. Ето защо, много често, истината или твърдението, което търсим, е нещо, което Бог иска ние и децата да знаем за Него; нещо, което Той иска да направи за нас или нещо, което Той иска да правим или да не правим. Например:

„Бог е свят и чист.“

„Бог е силен и може да направи всичко.“

„Бог обещава винаги да бъде със Своите деца.“

„Бог иска да се покоряваме на родителите си.“

„Бог не иска да лъжем.“

Можете ли да изброите пет библейски пасажа, които да използваме, за да преподаваме всяка от тези пет истини за Бога?

Следват други примери за истини от деветте категории, които изброихме на предишната страница:

Нещо за Исус Христос: „Исус Христос обича грешните и умря за тях.“

Нещо за Святия Дух: „Святият Дух живее в сърцата и живота на всички истински вярващи.“

Нещо за греха: „Грехът винаги води до лоши резултати.“

Нещо за спасението: „Спасението е единствено чрез вяра само в Христос.“

Нещо за освещението: „Християните – момичета и момчета – трябва да се променят по подобие на Исус Христос.“

Нещо за Библията: „Библията е Божието слово и е абсолютно истинна.“

Нещо за църквата: „Когато някой приеме Христос, става част от Христовото тяло, църквата.“

Нещо за самите нас: „Бог иска непрестанно да Му се покоряваме.“

Нещо по друга тема: „Небето е мястото, където живее Бог и където ще отидат вярващите хора, когато умрат.“

Можете ли да изброите пет библейски пасажа или истории, които могат да бъдат използвани да преподадем всяка от тези девет истини?

Изключително важно е преподаването ни винаги да е съсредоточено върху истини като тези. От една страна е невъзможно да евангелизираме децата, без да ги научим на това, което казва и учи Библията за Бога, греха, Господ Исус Христос, покаянието, вярата и т.н. От друга страна, децата християни трябва да бъдат научени на тези истини, за да укрепнат във вярата си.

Следователно, когато преподавате, например урок от живота на Йосиф, (Битие 37 – 47), трябва не само да разкажете историята, колкото и вълнуваща да е тя, а също така да преподадете на децата великата **истина**, че Бог е мъдър и има план за нашия живот.

2. Какво представлява основната истина?

Както видяхме в предишната глава, основната истина е **основната** истина на пасажа от Писанията, върху който ще построим своя урок. Това е истината, която Бог иска вие и децата да научите и да разберете чрез този пасаж. Представлява послание, изказано в едно кратко изречение, което представяте на децата и което искате те да разберат и запомнят посредством

урока, който им преподавате. Вашата основна истина е „гръбначният стълб на скелета“, „основата на къщата“. Тя е темата, която обединява целия урок.

Ако се опитате да преподадете прекалено много истини, няма да успеете да преподадете нито една. По-добре е да съсредоточите преподаването си върху една основна истина, която сте избрали.

Библейският урок може да съдържа много различни истини или факти, в които искате децата да повярват, да научат и разберат. Нужно е да изберете основната измежду тях и да я преподадете задълбочено. **Това** ще бъде основната истина в урока ви.

Например в урока за Адам и Ева в Битие 2 и 3 можете с лекота да откриете поне шест истини:

- Първият човек беше създаден от пръстта (2:7).
- Сатана изкушава хората да вършат погрешни неща (3:1-5).
- Грехът е непокорство спрямо Божията заповед (3:6).
- Бог винаги съди и наказва греха (3:9-19).
- Исус Христос победи Сатана (3:15).
- Грехът ни отделя от Бога (3:22-24).

Следователно е нужно да изберете **една** от тези шест истини и да я преподадете като ваша основна истина. Следващия път, когато отново преподавате този урок, можете да изберете друга от тези истини за основна. Така преподаването ви ще бъде по-разнообразно.

Ще намерите повече информация и насоки за основната истина в следващите глави.

3. Как да формулирам основната истина?

Основната истина, която ще преподавате, би трябвало да отговаря на следното:

- Основната истина трябва да бъде **просто** твърдение на нещо, което е вярно и което децата се нуждаят да чуят, да разберат,

в което да повярват или на което да се подчинят. Децата трябва да могат да го разберат, без да се затрудняват. Кое твърдение е по-добро?

✓ Божият план и цел за вярващите е освещение, което ще стигне своята кулминация един ден в прослава.

✓ Бог иска Неговите деца да бъдат като Исус Христос.

➤ Основната истина трябва да бъде **кратко** и стегнато твърдение. Не трябва да е дълго, подробно или объркващо. Кое твърдение е по-добро?

✓ В Библията Бог многократно разкрива, че Той е изцяло отделен от греха, че самият Той е безгрешен и че в Неговото присъствие не може да има грях, особено на небето, което е място без грях и нечистота.

✓ Бог е свят и чист.

➤ Основната истина трябва да бъде **завършено** отделно изречение, което може да бъде използвано отделно и има смисъл само по себе си. Кое твърдение е по-добро?

✓ Свидетелстване...

✓ Бог иска Неговите деца да разказват на другите за Него.

Би трябвало да е ясно, че по очевидни причини вторите твърдения във всеки от посочените три примера са по-добри. В първия пример твърдението е прекалено сложно; във втория пример – прекалено дълго, а в третия имаме само една дума, не твърдение.

Глава 7

Как да откриете основната истина

При подготовката на библейския урок много от детските учители най-често се затрудняват с откриването на основната истина в пасажа, върху който ще работят. Това може да доведе до следните неблагоприятни последствия:

- Урокът да се състои от повествование и факти, но без основна истина.
- Урокът да съдържа повествование и истина, без да е ясно (понякога дори и за самия учител) каква точно е основната истина.
- Урокът да съдържа прекалено много истини, без нито една от тях да е преподадена.

Ако следвате следните осем стъпки, ще можете с лекота да откривате основната истина в даден пасаж.

1. Молете се за водителство

Молете се Святият Дух да ви помогне да видите и да разберете **всички** истини в библейския пасаж, върху който се основава урока ви. Молете Го и да ви помогне да разпознаете коя от тях е основната истина, която да преподадете на децата. Възможно е различни учители да намерят различни основни истини в един и същ библейски урок. Също така, ако един учител се върне към същия урок след време, може да открие и да преподаде основна истина, различна от тази, която е преподавал предишния път.

Тези две възможности са естествени и съществуват поради дълбочината и богатството на Божието слово.

2. Знайте какво търсите

Предходната глава би трябвало да ви е помогнала да разберете какво представлява основната истина и да знаете какво точно да търсите. Търсите основна истина, която ще преподадете на вашите деца.

Няколко са характеристиките, които ще ви помогнат да разпознаете основната истина (истини).

- Истината трябва да е **библейска** и следователно истинна и точна! Това е очевидно. Източникът на всяка истина е Божието слово. Винаги се уверявайте, че истината, която преподавате, е от Библията и по-конкретно от пасажа, върху който ще основете своя урок. Ето защо е добре да включите думата „Бог“ в много от истините – напр. „Бог иска да...“ или „Бог не иска да...“ Така показвате, че истината е основана на Бога, на казаното от Него. Това ѝ придава авторитет.
- Истината трябва да бъде **актуална** за децата. Нужно е да бъде полезна за приятелството им с Бога, за взаимоотношенията им с околните или да помага при задоволяването на техни лични нужди.
- Истината трябва да бъде **интересна** на децата. Със сигурност ще им е интересна, ако е актуална за тях. Би било още по-добре, ако истината първоначално пробуди тяхното любопитство, а след това бъдат насърчени като търсачи на съкровище да намерят богатствата на тази истина.
- Истината трябва да бъде **проста** и децата лесно да я разберат. Следователно е нужно да избягвате сложен богословски език.
- Истината трябва да бъде изказана в **сегашно време**. Това я прави по-интересна и актуална.

Основната истина, която търсите, попада в една от следните пет категории.

- **Нещо, което Бог иска да разбереш и в което да вярваш**

(Факт или доктрина, в които да вярваме.)

Много често основната истина е доктрина или важен библийски факт, който децата да разберат, научат и повярват. Основната истина в Битие 1 например е „Бог е създател.“

Изключително важно е, когато преподаваме, да наблегнем на изучаването на доктрините. Невъзможно е да евангелизираме, без да преподаваме доктрините за Бога, за греха, за Господ Исус Христос, за покаянието и вярата. Също така децата християни е нужно да бъдат обучавани в доктрините, за да могат да се утвърдят във вярата си. Когато търсите основната истина, си задайте въпроса: „Пасажът учи ли децата на нещо за Бога, за греха, за Господ Исус Христос, за начина на спасение, за християнския живот?“ В някои уроци ще намерите много доктрини или факти. Изберете основната и я преподайте задълбочено.

Следват примери на уроци за преподаване на факти или доктрини, в които да вярваме.

*„Христос, изкушен в
пустинята“ (Матей 4)*

*Исус Христос беше
изкушаван, но не съгреша*

*„Еремия и Варух“ (Еремия
36)*

Божият Слово е вечно

Тази първа категория съдържа основна истина, която най-лесно се открива и е най-нужна на децата. Също така е лесно и по-логично да приложим този вид основна истина към децата.

➤ **Нещо, което Бог иска да направиш** (Заповед, на която да се подчиним)

Тук главният герой в повествованието се покорява на заповед, която Бог е дал в Писанията и която можете да свържете с детето. Ако преподавате урока за добротата на сунамката към Елисей в покорство на Божията заповед (4 Царе 4:8-17), можете да преподадете: „Бог заповядва на Своите деца да се обичат

едни други.“

Възможно е в повествованието някой да не се е подчинил на заповед. Например основната истина в урока за богатия млад владетел (Марко 10:17-31) може да бъде – „Господ Исус казва: ‘Следвай Ме без значение какво ще ти струва това.’“

Следват примери на уроци за преподаване на заповеди, на които да се покоряваме.

*Призоваването на Исус
Навин (Исус Навин 1:1-9)*

Бог заповядва: „Покорявай се на Словото Ми.“

*Великата заповед (Марк
16:9-15)*

*Господ Исус заповядва:
„Казвай на другите хора
за Моето спасение.“*

➤ **„Нещо, което Бог не иска да правиш“** (Предупреждение, което да вземем под внимание)

Възможно е да има предупреждение, отправено към детето християнин за последствията от непокорството или за Божието поправление. За невярващото дете е възможно да има предупреждение за последствията от бунта и неверието. Повествованието може да бъде за библийски герой, който не се вслушва в предупреждение или научава истина по трудния начин. Ще приканите децата да не бъдат като този човек.

Следват примери на уроци, които могат да бъдат използвани за преподаване на предупреждения, които да вземем под внимание.

*„Ананий и Сапфира“
(Деяния 5)*

Бог не иска да Го лъжеш

„Самсон и Далила“ (Съдии 16)

*Бог иска да избягваш
лошите приятели*

➤ **Нещо, което Бог иска да направи за теб** (Обещание, което да приемем)

Библейският пасаж може да припомня някое Божие обещание, като събитията в повествованието да показват, че то е истинно. Когато четете за повишението на Данаил във Вавилон, можете да се сетите за Божието обещание: „онези, които славят Мен, тях ще прославя“. Също, когато преподавате за това как Бог призова Исус Навин, основната истина може да бъде: „Бог обещава да бъде със Своите деца, където и да отидат.“

Следват примери на уроци за преподаване на обещания, които да приемем.

*„Обръщението на тъмничар- Повярвай в Господ Исус
ря във Филипи“ (Деяния 16) Христос и ще се спасиш.*

*„Илия е хранен от гарвани“ твоя нужда“ е Божието
(3 Царе 17) обещание към всеки хрис-
тиянин.*

➤ **Някой, на когото Бог желае да приличаш** (Пример, на който да подражаваш)

Урокът може да бъде за библейски герой, който е пример за християнски добродетели или който е изпълнил част от Божията воля. Децата могат да му подражават. Не учете децата просто да бъдат „като Стефан“, а посочете конкретни начини, по които могат да бъдат като него. „Християните трябва да са готови да направят всичко за Господ Исус също като Стефан.“ Това може да бъде основната истина в урока за смъртта на Стефан (Деяния 6:8 – 7:60). Следват заглавия на уроци за преподаване на библейски примери за подражание.

*„Йосиф като роб в Египет“ Бог иска Неговите деца да
(Битие 39) Му бъдат верни също като
Йосиф.*

*„Данаил в рова с лъвовете“ Бог иска Неговите деца да
(Данаил 6) Му се молят всеки ден като
Данаил.*

3. Внимателно прочетете и изучете библейския пасаж

Внимателно прочетете пасажа пет или шест пъти. Четете с отворен ум. Позволете на Писанията да определят истините, които да бъдат преподавани, вместо да ги основавате на свои предварителни идеи. Пасажът определя истината. Ваша задача е да откриете истините, които Бог използва, за да поучава в този пасаж.

Истините (и особено основната истина), които търсите, могат да бъдат сравнени със съкровище. Все едно се гмуркате и търсите съкровище в дълбините на океана.

Също така непременно прочетете пасажа в неговия контекст, т.е. във връзка с това, което пише преди и след него. Ако в други книги на Библията има сходни пасаж, прочетете и тях. Например много събития са записани в повече от едно евангелия. Нужно е да прочетете и да изучавате всяко описание на събитието, не само от едно евангелие. Така ще придобиете пълна представа.

Ако имате достъп до други книги (като коментар, библейски речник или библейски атлас), е добре да прочетете написаното там, за да имате допълнителна информация, която ще ви помогне по-добре да разберете пасажа.

Когато четете, изучавате и виждате истини в пасажа, ги запишете една под друга, като оформите всяка от тях в кратко, просто твърдение. После изберете една истина, която според вас е основна.

4. Задавайте си въпроси

Вече разбрахме, че има пет категории основни истини (вижте страници 50-53). В светлината на това е нужно да си отговорите на пет въпроса, които ще ви помогнат да откриете основната истина.

- В пасажа има ли факт или доктрина, която Бог иска децата да разберат и в която да повярват?

Това може да е факт, доктрина или истина за Бога, за Исус Христос, за Святият Дух, за Библията, за греха, спасението или бъдещето.

- Има ли нещо в пасажа, което Бог иска децата да правят, т.е. заповед, на която да се подчиняват?
- Има ли нещо в пасажа, което Бог не иска децата да правят, т.е. предупреждение, което да вземат под внимание?
- Има ли нещо в пасажа, което Бог иска да направи за децата? (Обещание, което да приемат или да изповядат.)
- Има ли нещо в пасажа, на което Бог иска децата да подражават? (Пример, който да следват или на който да подражават.)

Вероятно ще откриете няколко истини в пасажа, които ще бъдат в различни категории. Запишете всяка от тях в едно кратко, просто и завършено изречение.

5. Изберете една основна истина

Как да изберете основната истина, ако има няколко възможни истини, всяка от които е ясно различима в пасажа, върху който ще направите урока? В някои уроци още в самото начало изпъква една основна истина. Ще откриете обаче, че в много библейски уроци има няколко отговора и следователно няколко възможни основни истини.

Например историята за Ной и потопа в Битие 6, 7 и 8 е позната. Често е използвана като основа на библейски уроци за деца.

Моля ви да изучите тези глави и да отбележите колко истини откривате в тях. Би трябвало да е очевидно, че не може да преподадете (или дори да споменете) всички истини в един урок. Препоръчвам ви да изберете една, да я направите основна и да я разучите с децата задълбочено.

В този пасаж откривам следните истини:

- Бог е справедлив и трябва да накаже греха (Битие 6:6).

- Има само една врата (един начин) за спасение (Битие 6:16; 7:7, 16).
- Човек е грешен по природа и в постъпките си (Битие 6:5).
- Бог е верен и винаги спазва Своите обещания (Битие 6:7, 18; 7:21; 8:1, 18, 21, 22).
- Бог е милостив и се грижи за хората, които Му се покоряват (Битие 6:18; 8:1).
- Бог е силен и може да направи всичко (Битие 6:13; 7:11, 12; 8:1).
- Бог не иска да позволяваме други неща да заемат Неговото място (Свържете с Матей 24:37-39).
- Онзи, който вярва в Бога, е спасен и благословен от Него. (Свържете с Евреи 11:7).
- Бог обещава да пази всички, които минат през вратата на спасението (Битие 6:18; 8:18).
- Бог иска да Му се покоряваме като Ной (Битие 6:22; 7:5 и други.).

В този пасаж има поне десет истини. Една от тях може да бъде основна.

Вече видяхме, че ефективното преподаване е съсредоточено върху една истина. Ето защо не трябва да се опитвате да преподавате всички тези истини, а да изберете и да се съсредоточите върху една от тях.

Нужно е да си зададете три основни въпроса. Отговорите им ще ви помогнат да откриете коя от истините е основна в този пасаж.

- ***Има ли истина, която се споменава няколко пъти в пасаж и очевидно изпъква?*** Колкото повече изпъква, толкова по-често се появява в пасаж и толкова по-лесно ще ви бъде да я вплетете във вашия урок и да я преподадете задълбочено на децата.
- ***Защо Бог е поставил този пасаж в Библията?*** Има при-

чина и цел пасажът да е включен. Когато прозрете тази цел, ще видите основното поучение и основната истина в пасажа.

- **На какво конкретно нещо ви учи Бог Святият Дух чрез този пасаж?** Това вероятно е най-важният въпрос. Когато изучавате библейския пасаж и отбелязвате различните истини в него, Бог ще говори на **вашето** сърце и живот. Една от истините ще докосне сърцето ви и ще стане част от вас по особен начин. Това, което ще научите по този начин, ще ви направи способни да го преподадете на други хора.

Също така трябва да си отговорите на два допълнителни и много практични въпроса:

- **Какви са нуждите на децата?**

Важно е преподаваната истина да е актуална за децата и техните нужди.

Коя от тези истини ще ви помогне да посрещнете техните нужди по възможно най-добрия начин? Какво ново знание бихте искали децата да придобият? Какви промени бихте искали да видите в тях?

- ✓ Ако децата са от нова група и знаят твърде малко, е нужно да им преподавате най-основоположни истини.
- ✓ Ако повечето или всички деца са спасени, е нужно да изберете истина, която е насочена към евангелизиране.
- ✓ Ако всички или повечето от децата са спасени, е нужно да изберете истина, която ще им помогне да израснат духовно.
- ✓ Ако в групата спасените и неспасените деца са равни на брой, е нужно да изберете истина, която позволява две ясни и отделни приложения.

Ефективното преподаване трябва да има определени и ясно осъзнати цели, които се основават върху потребностите на децата. Учителят може да разбере какви са нуждите на децата, като ги опознае лично. Следователно, докато пре-

подавате урока, целите да посрещнете тези нужди.

➤ **Какви истини сте преподавали преди?**

Стремите се да дадете на децата цялостно разбиране на истините от Писанията. В продължение на някакъв период от време искате да чуят и да научат „цялата Божия воля“. Следователно, не преподавайте по няколко пъти едни и същи избрани истини. Така няма да имате време да преподадете много други истини.

Запишете отговорите си, за да ви помогнат при избора на основна истина.

На този етап от вашата подготовка е добре да прочетете други материали за преподаване, планове или книги, които са свързани с пасажа, който изучавате и с урока, който ще преподавате. Така ще можете да сравните вашите заключения с тези на авторите на материалите. Възможно е техните изводи да са по-добри от вашите и да решите да промените заключенията си. Направете го единствено ако сте абсолютно сигурни в това. Вашето проучване и заключения са за предпочитане. Ето защо е необходимо преди да четете странична литература, първо сам да изследвате пасажа.

Също така е нужно да бъдете напълно сигурни, че допълнителната литература, която използвате, е библейска и евангелска. На пазара има много книги и материали, които не са такива и които не трябва да използвате. Винаги можете да разчитате на материалите, издадени от СЕД.

6. Запишете основната истина

Нужно е да обобщите основната истина възможно най-сбито и да я запишете в кратко изречение, като използвате познати за детето думи. Изречението **трябва да бъде достатъчно кратко, за да се запомни и достатъчно конкретно, за да се приложи.** Ще ви бъде от помощ, ако запишете основната истина отгоре на страницата, на която сте написали или на която ще

запишете плана на урока си. Също така можете да я запишете с големи букви и да я закачите на стената или да я сложите на фланелната си дъска, за да я виждат децата. Най-добре е да я напишете на картон, който да показвате всеки път, когато я споменете по време на урока си. Това ще помогне на децата да се съсредоточат. Картонът може да има символична форма, която да съответства на основната истина – например кръст, сърце, Библия.

Следователно, основната ви истина винаги трябва да бъде едно кратко и завършено твърдение. Уверете се, че не сте включили няколко „и“ или „но“ в него.

Следват няколко добри примера за основна истина:

- *Бог Свети Дух живее във всеки вярващ.*
- *Бог е навсякъде.*
- *Исус Христос е единственият Спасител.*
- *Грехът ни отделя от Бога.*
- *Бог обещава винаги да бъде със Своите деца.*
- *Бог не иска да завиждаме.*
- *Исус Христос ни заповядва да Го следваме.*
- *Бог иска да разговаряме с Него като Данаил.*

Помнете, основната ви истина трябва да е простичка, кратка и завършена. (Вижте страница 47.)

- Нужно е да избягвате сложни твърдения при формулиране на основна истина. Например:

„Спасението включва и води до оправдание, обновяване и осиновление на погиващи грешници.“

Формулирайте основната си истина простичко. Би било по-добре в този случай да я ограничите до „Бог прощава всички грехове на момчето или момичето, което приеме Исус Христос.“

- Нужно е да избягвате дълги, подробни твърдения, които

не са подходящи за основна истина. Например:

„Всички се нуждаем от ново сърце, заради нашата греховна природа и Бог ни дава това, когато приемем Господ Исус и Святият Дух да живее в нас – Той завинаги ще живее в нас.“

Тези истини трябва да бъдат преподадени в даден момент, но това изречение е прекалено дълго, включва твърде много истини и използва богословски термини, които децата не биха могли да разберат.

➤ Нужно е да избягвате неясни или незавършени изречения като основна истина. Например:

✓ „Святият Дух“ е прекалено неясно. Това не е твърдение или изречение. Вместо това може да кажете: „Святият Дух изобличава грешниците за грях.“

✓ „Исус укротява бурята“ е заглавие, но не е изречение и не казва или преподава нищо. Вместо това може да използвате: „Исус Христос ни показва, че е Бог, като укротява бурята.“

✓ „Обичай другите“ или „Бъди християнин“ са незавършени твърдения, не основни истини. Вместо това може да кажете: „Бог иска християните винаги да обичат другите християни“ или „Християнин е човек, който е приел Исус Христос за свой Спасител.“

✓ „Следвай Исус“ не е добра основна истина. Вместо това можем да кажем: „Господ Исус ни заповядва да Го следваме.“

➤ По възможност избягвайте да използвате думата „ви“ в основната истина, освен ако не можете да я приложите към спасените и неспасените деца. Можете да използвате „Бог ви създаде за Своя слава“ като основна истина, тъй като „ви“ може да се отнася до двете групи. Не можете обаче да използвате тази форма при формулиране на духовната истина: „Бог Святият Дух живее във вас.“ Тази истина се

отнася само до тези, които са повярвали в Него. Можете да промените изречението на: „Бог Святият Дух живее в онези, които са повярвали в Христос.“ Така думата „вие“ може да бъде използвана в двете приложения.

Основна истина: „Бог Святият Дух живее в онези, които са повярвали в Христос.“

- ✓ *Приложение за спасените деца: „(Ето защо) внимавай къде ходиш и какво казваш.“*
- ✓ *Приложение за неспасените деца: „(Ето защо) повярвай в Исус Христос и Святият Дух ще дойде и ще живее в теб.“*

7. Редувайте основните истини

Ваше служение е да преподавате „цялата Божия воля“ (Деяния 20:27). Затова е нужно да осъзнаете опасността да съсредоточите поучението си върху няколко основни истини, които да преподавате отново и отново, за сметка на много други истини.

Има няколко истини, които се намират лесно в много уроци.

- ✓ „Бог е всемогъщ“ може да е основна истина в „Прекосяването на Червено море“, „Победата на Гедеон“, „Сътворението“, „Падането на Ерихон“, „Бог се грижи за Илия по време на сушата“ и много други.
- ✓ Можете да преподавате „Исус Христос е Бог“ в много уроци от ранния живот на Исус Христос.

В тези уроци обаче има и други възможни истини, които децата се нуждаят да чуят и научат.

Освен това, ако многократно избирате едни и същи истини, ще изгубите вниманието и интереса на децата. Ако внимателно, правилно и задълбочено изследвате пасажите, върху които основавате своите уроци и ако преподавате истините в тях, тогава преподаването ви със сигурност ще бъде разнообразно.

Библията съдържа безкрайно много истини, а не само няколко, които да се преповтарят в Писанията.

Когато преподавате различни основни истини, нека преподаването ви е живо и задълбочено. Може да преподавате истории и уроци, които децата са чували преди, но като ги използвате, за да преподадете нови истини, ще бъдат приети добре от слушателите. Вероятността децата да си помислят, че са пораснали за някои библейски истории, ще намалее. Ще научат, че без значение колко често се връщаме към познат пасаж от Писанията, Бог винаги има на какво да ни научи.

Има няколко ключови библейски истини, които се появяват по-често от други истини. Нужно е да признаете и да включите този факт във вашето преподаване. Ето няколко такива истини:

- *Исус Христос умря на кръста за грешните.*
- *Бог е свят.*
- *Спасението е единствено с вяра*

8. Записвайте си основните истини

Нужно е да имате тетрадка или някаква система, по която да записвате основната истина, която преподавате всяка седмица. На страница 63 сме включили примерна форма.

Така, периодично, ще можете да проверявате какво сте записали и да видите има ли истини, които не сте преподали или такива, които включвате прекалено често.

Пропуснатите истини могат да бъдат включени в бъдещи уроци, когато екзегетиката на пасажа го позволява. Те могат да бъдат включени дори като уроци с картограф, които да са съсредоточени върху тази „липсваща истина“ или в песен, която да представите на децата и да научите с тях.

Форма за планиране на учителя

Обяснение: Първите три колони да се използват за всеки урок.
Освен това използвайте едната или и двете други колони.

Дата	Урок	Основна истина	Приложение за неспасеното дете	Приложение за спасеното дете

Глава 8

Как да преподавате основната истина

Преподаването, както вече видяхме, е много повече от говорене или разказване. Преподаването има за цел да предаде знание на децата, да им помогне да разсъждават и да разбират библейските истини. Една истина е преподадена едва тогава, когато детето я е разбрало. Това обикновено не става ако просто споменете истината в библейския урок или като повторите едно и също изречение няколко пъти.

Ако например кажете: „Бог е свят“, не е реалистично да очаквате детето да схване същността на тази велика истина, дори ако повторите изречението многократно. За да стигне до детето, тази истина трябва бъде обяснена многократно, да бъде **преподадена** в дълбочина.

Ако искате да сте ефективни в преподаването и да сте сигурни, че всяко дете ще си тръгне от часа разбрало широкия и в личен план смисъл на основната истина в урока, следвайте следните шест основни стъпки.

1. Разберете основната истина

Не е възможно да опростите или да обясните една основна истина, ако самият вие не я разбирате. Следователно, преди да зададете въпроса: „Как да преподавам тази истина на децата“, е нужно да си зададете няколко други въпроса:

„Какво означава тази основна истина?

Какво е приложението ѝ лично за мен?

Тази истина въздействала ли ми е?“

Колкото повече разбирате една истина и колкото повече я прилагате в живота си, толкова по-добре ще можете да я преподавате на децата.

2. Опростете основната истина

Вече разгледахме този въпрос в началото на книгата и видяхме, че основната истина трябва да бъде ясно, завършено и кратко твърдение.

- *Нужно е да е ясно (просто) по отношение на думите, така че те да са разбираеми за едно дете.*
- *Истината трябва да е опростена и по отношение на преподаваната концепция. При условие, че са правилно и задълбочено обяснени, всички концепции трябва да бъдат разбираеми за среднестатистическото дете.*

Истината ще бъде кратка и ясна ако самият учител я разбира добре. Колкото по-добре разбирате истината, толкова по-опростено ще можете да я преподавате. Противоположното също е вярно.

Особено е важно да внимавате какви думи използвате. Нужно е да избягвате евангелски термини и клишета, освен ако не ги обясните правилно.

Например:

- Какво означава думата „спасявам“ за едно дете, ако не я обясните?
- Може ли едно дете да разбере концепцията за „вечния живот“, без да му бъде обяснена?
- Фразата „в твоето сърце“ ясна ли е на дете, което не е запознато с Библията?
- Какво да кажем за фрази като „Библията е вдъхновена“, „Трябва да се новородиш“ или „Изкупен“?

Нужно е да употребяваме думи, които всички деца ще разберат – особено децата без никакви познания върху Библията. Ако тези думи са „нови“ за тях, трябва да им ги обясните.

За такива деца думи като „обръщение“ нямат смисъл. За тях са по-ясни фрази като „обърнат“ (особено ако се използва и

нагледно пособие). Така те ще успеят да разберат, че Бог иска да обърнат гръб на греха и да погледнат към доброто, да се обърнат от Сатана към Бога, от смъртта към живота.

3. Обяснете основната истина

Не е достатъчно да кажете едно, две изречения за истината и да се надявате, че с това сте я преподали. Нужно е подробно да обясните основната истина, особено на съвременните деца, които знаят толкова малко за Бога и за Библията.

Опитайте се да включите вашата основна истина в урока поне четири или пет пъти, където библейският пасаж ви го позволява. Първият път, когато споменете истината в урока, можете простичко да я представите и обясните. След това, при всеки следващ път щом я споменете в урока, можете да я развивате и да задълбочите обяснението ѝ, като надграждате.

Ако например преподавате: „Бог е справедлив“, бихте могли първо да обясните думата „справедлив“. По-късно, когато пасажът ви позволи, можете да дадете пример за думата „справедлив“. После, при друга възможност, можете да обясните как Бог е справедлив – Той знае всичко и всички Негови решения са справедливи и правилни. След това можете да включите поучение за това, как смъртта на Исус Христос на кръста показва Божията справедливост и как Бог може да прости на грешните хора и да остане справедлив. Вплетете в повествованието на историята тези различни аспекти на основната истина, и обяснете **накратко** всеки от тях.

Казахме многократно, че разказването на история не е преподаване и че като споменем нещо, не сме го преподали. Истината трябва да бъде обяснена.

Трите ключови думи в преподаването са: обяснение, повторение и даване на пример.

Ще си помогнете много при обясняването на дадена истина, ако си зададете няколко въпроса свързани с основната истина, която преподавате и след това се уверите, че ще отговорите на

тези въпроси.

Например ако вашата основна истина в урока е „Исус е Господ“, на различни места в историята, когато преподавате, можете да приложите следната схема въпрос-отговор:

- Какво означава думата „Господ“? Той контролира всичко.
- Над какво е Господ? Над всички хора и над всичко.
- Защо е Господ? Защото е Бог и умря на кръста.
- За колко време е Господ? Завинаги.
- Какво трябва да направиш? Трябва да Му се покоряваш, като се покаеш и се обърнеш към Него.
- Какво ще направи Той? Той има властта да те спаси и да те направи свят.

Така, докато разказвате историята и преподавате урока, всеки път ще отговаряте на един от тези въпроси, когато представяте господството на Христос. Когато свършите, би трябвало да сте обяснили подробно значението на основната истина.

По време на урока е нужно да отделите време, за да се уверите, че децата разбират истината, която преподавате. Използвайте простички и еднозначни думи. Направете обяснението възможно най-интересно. Не може да дадете духовно разбиране, но имате отговорността да преподавате истината подробно и внимателно.

➤ **Включете други истини**

Когато им бъде представена концепцията за преподаване само на една основна истина на **всички** деца, много учители задават следния въпрос:

„Нужно ли е да се ограничавам само до преподаване на основната истина или мога да включа и други истини?“

Отговорът и на двата въпроса е „Да“.

- *Да, нужно е да ограничите **преподаването** си до основната истина.*
- *Да, нужно е да включите други истини – не да ги преподавате, а да ви помогнат да преподадете и да приложите основната истина.*

Вече видяхме многократно колко е важно да преподаваме една основна истина и да я преподадем възможно най-задълбочено.

Въпреки това е трудно да преподаваме една истина сама по себе си. Включването и на други истини ще допринесе за разбирането и прилагането на основната истина.

Следователно трябва да съсредоточите преподаването и приложението върху една основна истина, като това не означава изключване на всички останали истини. Трябва да осъзнаете и да направите ясно разграничение между преподаването на истина и споменаването на истина.

Запомнете следната изключително важна формула:

- ***Преподавайте една истина.***
- ***Споменете само истини, които ще помогнат в преподаването и приложението на основната истина.***
- ***Не споменавайте останалите истини.***

Макар да е най-добре да се съсредоточите върху преподаването и приложенията на една основна истина, ще се наложи да представите и други истини, които да ви помогнат при разбирането и приложението на тази основна истина.

Можете да включите тези други истини, при условие, че разбирате и следвате следните „правила“:

- Включете други истини, ако осъзнавате, че няма да ги преподавате. Смисълът да включите допълнителни истини е те да са ви от помощ да разясните основната истина. Не включвайте прекалено много „други истини“, за да не се

объркате или отклоните от преподаването на основната.

- Включете други истини, само ако са свързани и помагат в преподаването и /или приложението на основната истина.

Трудно е и дори невъзможно да преподадете една основна истина сама по себе си. За да бъде ефективно разбрана и приложена основната, са нужни и други истини.

Например ако основната истина е „Спасението е единствено чрез вяра в Исус Христос“, ще я преподадете, ако споменете следните истини:

- ✓ Божията святост прави спасението необходимо.
- ✓ Спасението е необходимо поради греха.
- ✓ Исус Христос умря, за да направи спасението възможно.
- ✓ Исус Христос живее днес да спасява всички, които по-вярват в Него.

Няма да преподавате тези други истини. Просто ги споменете, за да ви помогнат в преподаването на вашата основна истина.

- Останалите подкрепящи истини, могат да са част от пасажа, който преподавате или част от историята. В този случай можете да насочите вниманието си към тях по време на историята, докато развивате урока и преподавате основната истина. Можете също да пропуснете истини от пасажа, ако не ви помагат в преподаването или в обясняването на основната истина.

- От друга страна, по-често подкрепящите истини не са част от пасажа, върху който се основава урокът. Чувствайте се свободни да ги представите, ако ви помогнат в преподаването (и в приложението) на вашата основна истина. Би било от помощ, ако вече сте преподавали тези други истини на децата, което е възможно, ако им служите редовно.

Например ако преподавам за Блудния син (Лука 15), за основна истина ще избира „Бог иска грешните да загърбят греха

и да повярват в Исус Христос“. Основната истина е насочена към спасените деца, които да откликнат двупосочно – в покаяние и вяра. В преподаването ѝ е нужно да спомена Божията любов, която кани грешният човек да дойде при Бога (тази истина е част от пасажа). Ще спомена и смъртта и възкресението на Исус Христос (истини, които не са част от този пасаж), които правят възможно идването на грешния човек при Бога. Няма да разяснявам задълбочено (преподавам) тези истини. Ще ги включа, защото ще ми помогнат максимално ефективно да преподам и да приложа моята основна истина.

Този принцип на включване на други истини освобождава. Аз и много други работници в СЕД преди използвахме метод за преподаване на библейски урок, който изискваше да НАМЕРИМ шест евангелизационни истини, една истина за спасени деца и една истина за Бога в пасажа, върху който ще бъде изграден урока. Това се оказа много трудно (особено в някои Старозаветни уроци) и ме караше да се чувствам ограничен и задължен. Един детски работник от Африка ми писа следното: „Понякога ни е трудно да вплетем евангелизационни истини в библейски пасаж, особено от Стария завет.“ Разбрах го, защото и аз изпитвах същото затруднение. Той се опитваше да намери евангелизационни истини в Старозаветен пасаж, върху който искаше да преподава, а в много случаи те просто не се споменаваха там!

Сега обаче съм свободен да представя каквито истини желая (ако ми помагат да преподам и да приложа основната истина), без да е нужно да са част от пасажа.

➤ **Преподайте библейски стих в подкрепа на основната истина**

Важно е да изберете библейски стих, който да ви помогне да изясните и обясните основната истина. След това ще можете да цитирате този стих по време на вашия библейски урок и ще насърчите децата да го запомнят. Помнете, че Божието слово е силно и поради това непременно включете цитати от него, ко-

гато обяснявате основната истина. Нужно е да обясните какво означава този стих и да покажете каква е връзката му с основната истина.

Например ако преподавате основната истина „Бог е свят“, можете да използвате 1 Петър 1:15а като ключов библейски стих.

„Бъдете святи, понеже Аз съм свят.“

Ако преподавате основната истина „Исус Христос умря, за да те спаси и ще го направи, ако Го помолиш“, можете да използвате Римляни 10:13:

„Всеки, който призове Господното име, ще се спаси.“

Ако разполагате с достатъчно време, можете да насърчите децата да научат този ключов стих наизуст.

4. Дайте пример за основната истина

Един от най-важните и ценни начини, по които можете да помогнете на децата да разберат великите библейски истини, е като използвате примери.

Това могат да са истории или случки от ежедневието, които онагледяват истината, която искате да преподадете. Възможно е да са истории от друга част на Библията. Те като прозорци, които пропускат светлината на разбирането. Представяте ги по време на урока, за да хвърлите светлина върху това, което преподавате.

Очевидно е, че колкото повече светлина хвърлите по дадена тема, толкова по-добре. Не използвайте обаче повече от два – три примера в един библейски урок.

Интересно е да видим колко често в Библията се използват примери при преподаването на някоя истина:

- В проповедта на планината Господ Исус използва сол и светлина, за да илюстрира отговорността на вярващия (Матей 5:13-16); птици и цветя, за да преподаде истината, че Бог се грижи за Своите деца (6:24-34); Той показва разли-

ката между вярващи и невярващи, като използва примера за двете дървета (7:15-20), двата пътя (7:13-14) и двете къщи (7:24-29).

- Когато Павел преподава истината за оправданието чрез вяра на римляните, той използва Авраам от Стария завет и даде за пример как той повярва, и беше оправдан (Римляни 4).

Ако например обучавате децата, че могат да дойдат при Бога единствено чрез Исус Христос, можете да използвате следния пример:

Малкото момче беше много разстроено, когато се облегна на стената до портата на двореца. „Защо стражата не ме пуска?“, мислеше си то. „Искам да видя царя!“ Стражата обаче не искаше да го пусне. Точно тогава момчето видя един млад мъж да минава покрай портата. Той спря и се взря в него – видя сълзите по лицето и разочарованието, което беше изписано там. Любезно го попита: „Какво се е случило?“

„Искам да видя царя, но стражата не ме пуска“ – отговори момчето. „Ела с мен“- каза мъжът и го хвана за ръка.

Те заедно се приближиха до войниците, които застанаха мирно, отдадоха почит и отвориха портата да минат. Стигнаха до входната врата на двореца. Младият мъж вървеше уверено по коридорите и заведе момчето в залата, в която беше царят.

Малкото момче беше много развълнувано и учудено. Най-накрая събра смелост и попита: „Защо стражата те пусна да минеш?“

„Царят е моят баща“ – отговори му младият мъж.

Разбира се, ако основата на вашия библиейски урок е библиейска история, самата тя би трябвало да послужи като илюстрация на основната истина, която преподавате. В този случай допълнителни примери не са толкова нужни.

Например, ако преподавате урок, основан върху живота на Илия по време на сушата и вашата основна истина е: „Бог се

грижи за Своите деца“, самата история е достатъчна илюстрация на тази истина.

Ако обаче преподавате чисто доктринален урок с помощта на картограф, например истината „Бог е свят“, ще са ви нужни няколко примера, които да онагледят различните аспекти, които ще включите, тъй като не разполагате с библейска история, върху която да основете своя урок. Примерите могат да бъдат от Библията (напр. Моисей получава с десетте заповеди) или от всекидневието. При липса на повествование с тях ще можете да привлечете и да задържите вниманието на децата.

По отношение на примерите е нужно да запомните няколко неща:

- Уверете се, че примерите, които ще използвате, действително онагледяват и обясняват истината, която преподавате. В противен случай ще настане объркване.
- Не използвайте съзливни примери, които просто ще пробудят чувства в децата.
- Не използвайте прекалено дълги, образни или смешни примери, за да не се превърнат в пречка. Има опасност децата да запомнят само примера, без да разберат или запомнят това, което им преподавате.
- Не губете нишката на историята, като включвате прекалено много примери.

Можете да намерите стотици добри илюстрации на библейски истини в моята книга „*Now I See It*“.

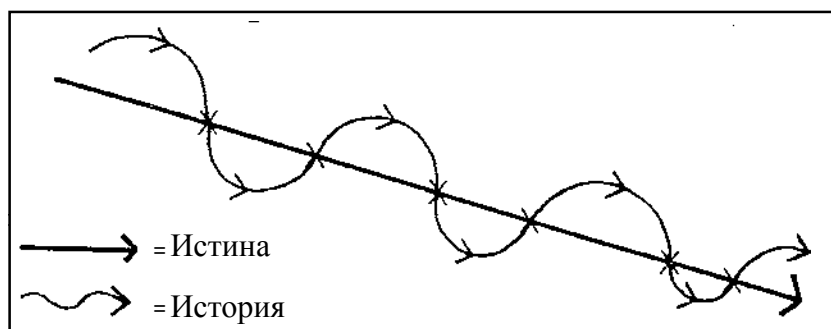
5. Повторете основната истина

Повторението е основен метод в преподаването. Повероятно е децата да разберат и да запомнят истина, която е била повторена и преговорена.

Помнете, че когато повтаряте основната истина, е нужно да разнообразявате начина, по който я представяте, не просто да

повтаряте думите от изречението на основната истина. Нужно е учителят да представи и да повтори една и съща истина няколко пъти, като подходи по няколко различни и интересни начина. Следвайте метода на обяснение, който е посочен на страници 66–67 и ще повторите истината няколко пъти по време на своя урок, всеки път по-пълно и задълбочено.

Следната диаграма илюстрира казаното по-горе. Докато разказвате историята, от време на време споменавайте и включвайте истината, която преподавате (обозначена с „X“). Не го правете на едно и също място в историята и с едни и същи думи всеки път, а се стремете да преподавате истината на по-задълбочено ниво винаги, когато я споменавате.

Следователно ще повторите основната истина няколко пъти по време на урока, който преподавате. Също така е нужно да си поставите за цел да повторите основната истина в други части на програмата – чрез подбор на подходящи песни (които разясняват или споменават същата основна истина), като научите свързан с нея стих или като разкажете мисионерска история, която я илюстрира. Освен това е нужно често да се връщате към основните истини, които сте преподавали по време на следващи събирания и да ги преговаряте, за да ги затвърдите.

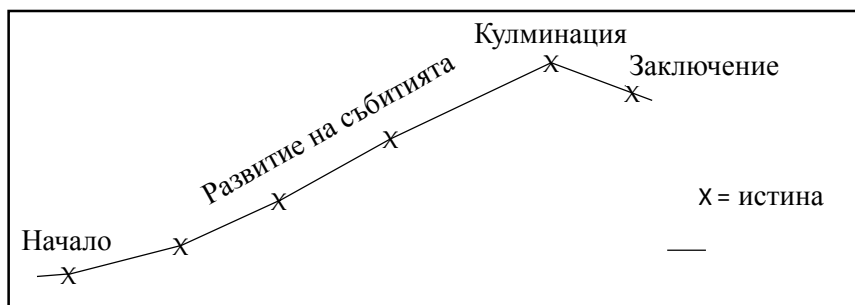
➤ Вплетете основната истина

Така нареченото „вплитане на истината“ е преподавателска концепция, която ще е много полезна на онези от вас, които

искат да повторят няколко пъти основната истина в урока си.

В началото на тази книга разгледахме метода за представяне на библейски урок, който, според мен лично, не е много ефективен. Този метод се състои от история, преподаване и приложение на истината в края на историята. Хората, които използват този метод, обикновено осъзнават, че когато дойде моментът да преподават истината в урока, вниманието на децата е насочено другаде.

„Тайната“ и разрешението на този проблем е да вплетем истината в цялата история, както бихте вплели конец в един гоблен. Основната истина трябва да бъде съществена и неразделна част от вашия библейски урок или история. Истината трябва да бъде тясно свързана с историята, така че докато разказвате историята, да преподадете истината. Диаграмата по-долу, показва алгоритъма, който да следвате. Вместо да оставите разяснението на истината накрая, ще я обяснявате във всеки момент, отбелязан с „X“.

Така ще запазите последователността на историята и ще задържите вниманието на децата. Нужно е да помнете, че не е достатъчно просто да споменете няколко пъти истината в едно кратко изречение по време на урока, а, както вече видяхме, да я обясните и да я приложите, без да използвате едни и същи думи всеки път.

Така ще можете да акцентирате върху основната истина всеки път, когато естествено се появи в историята от вашия урок.

Ако преподавате основната истина във вашия библейски пасаж, няма как да не забележите, че тя се появява в него многократно.

Този метод на „вплитане на истината“ води до два резултата:

- *Преодолява проблема със загубата на вниманието на децата, точно когато ви е най-нужно. Когато истината е вплетена в урока или в историята, децата ще слушат и ще я научат, защото тя е част от интересен многоаспектен урок.*
- *Истината, която преподавате, ще бъде повторена поне четири или пет пъти по време на урока, обикновено с различни думи и по различен начин. Това повторение помага на децата да я разберат и да я научат.*

Например ако преподавате урок върху Данаил и Навуходоносор в Данаил 2 с основна истина: „Бог знае всичко“, можете да я представите с думите:

Чудя се кой е най-умен в групата? Да предположим, че е Михаил и го накараме да прочете всички книги в библиотеката. Той ще запомни всичко прочетено! Ще знае много, много неща и всички ще си мислят, че е много умен. Въпреки това ще знае много малко в сравнение с това, което знае Бог, защото Той знае всичко. Никой не може да се сети за въпрос, чиито отговор Бог да не знае. И още нещо. Михаил ще трябва доста да чете и да учи. Бог не е нужно да учи. Той знае всичко.

По-късно можете да повторите истината в контекста на съня на Навуходоносор, който Данаил тълкува:

„Дайте ми малко време!“ – помоли царя Данаил. Откъде беше сигурен, че ще може да помогне? Най-умните мъже в царството се бяха опитали и се бяха провалили. Данаил знаеше, че Бог ще му помогне. Той беше наясно, че Бог знае какво става в мислите на хората, дори когато те спят. Той знае всяка тайна. Знае как се чувстват хората, дори когато се преструват и прикриват

истинските си чувства. Той знае какво сме направили и онези неща, които сме се постарали да скрием от другите.

С развитието на урока, можете отново да преподадете основната истина, когато Данаил дава правилното тълкувание на съня:

Да видим колко звезди можем да изброим по име. Да, прекрасно! Казахме 14! Колко звезди има? Милиарди! Ние успяхме да се сетим за 14 от милиарди. Чуйте какво казва Библията за Бога и за звездите: „Той ги вика всичките по име“ (Исаия 40:26). Изобщо не можем да си представим колко много знае Бог.

Ако преподавате урок върху Деяния 2:1-40 (Петдесетница), основната ви истина може да бъде: „Святият Дух живее във всички вярващи.“

Можете да вплетете тази истина на различни места в урока и да включите различни аспекти от същата истина при всяко повторение.

- Стихове 1-4 Святият Дух дойде и заживя във всички ученици. *(Святият Дух не живее само в специални християни. Той идва да живее във всички християни.)*
- Стих 17 Дарът на Святия Дух бе обещан в Стария Завет. *(Бог винаги спазва Своите обещания и ако приемеш Христос, Той ще спази обещанието Си да живее в теб).*
- Стих 33 Исус Христос ни дава Святия Дух. *(Подобно на вечния живот, така и Святият Дух е дар от Исус Христос).*
- Стих 37 Святият Дух, Който заживя в учениците, изобличи техните слушатели за греха и им показа тяхната нужда. *(Той ще помогне и на теб, когато свидетелстваш.)*
- Стих 38 Святият Дух заживява във всеки, който обърне гръб на греха и приеме Христос. *(Този дар е за теб, ако приемеш Христос днес.)*

Ясно е, разбира се, че всяко едно разяснение на тези пет места е част от преподаването на ЕДНА основна истина – Святият Дух живее във всички вярващи.

В този урок бихте могли да използвате и примера за къщата и нейния обитател от 1 Коринтяни 6:19: „вашето тяло е храм на Святия Дух“. Децата са като къщи, в които Святият Дух идва да живее. Къщата има нов обитател и нов собственик. Разликата е огромна!

Ако преподавате урок въз основа на разказа за Ной и за Големия потоп (Битие, глави 6-9), вашата основна истина би могла да бъде: „Бог е справедлив.“ Можете да вплетете тази истина в различни части от своя урок или история, като представите различни аспекти на истината всеки път, когато я споменете.

- Глава 6:5-7 Бог е справедлив и трябва да накаже греха. *(Бог винаги е справедлив – и днес е справедлив, както тогава. Той трябва да постъпи правилно.)*
- Глава 6:18, 7:1 Бог възнагражда онези, които са Му покорни. *(Прави го и днес. Ако грешниците Му се покорят, като приемат Христос, Той ще ги спаси.)*
- Глава 7:21 Бог наказва онези, които не Му се покоряват. *(Ако момчета и момичета не приемат Христос, ще бъдат завинаги отделени от Бога.)*
- Глава 7:20, 24 и глава 8:1. Бог има властта да осъществи Своите решения. *(Той все още има силата и няма друг изходен път или извинение за онези, които не приемат Христос.)*
- Глава 9:8-17 Бог дава обещания на покорните и Той ще ги спаси. *(Бог продължава да спазва обещанията, които е дал в Своето Слово.)*

По този начин преподавате ЕДНА основна истина в целия урок, тъй като всяка точка помага на децата да разберат по-добре, че Бог е справедлив. Важно е, когато преминавате от разказването на историята към преподаването на основната истина, да го направите гладко и внимателно, като използвате добро преходно изречение. Следният пример е взет от урока за Илия, който бяга от Езавел (3 Царе 19).

Основната истина може да бъде: „Бог е търпелив.“

Мъжът, който беше направил толкова много неща за Бога, побягна от една жена! Илия не вярваше ли, че Бог ще го опази? Този път той не попита Бога какво да прави и затова допусна голяма грешка. (Това е преходното ви изречение, с което излизате от историята и влизате в преподаването.) И аз съм правил същото. Сигурен съм, че и ти си го правил. Християнин си, но понякога забравяш да се помолити Бог да ти покаже какво да направиш. Бог не каза: „Повече няма да се интересувам от Илия. Виж какво направи!“ Бог не го казва това на мен, и на теб. Той продължава да работи в живота на Своите деца. Говори им нежно и им показва в какво са сгрешили. Той е много търпелив...

Когато се връщате към разказване на историята, се нуждаете от още едно преходно изречение, за да влезете гладко в историята. В горния пример бихте могли да използвате следното изречение: „Бог е много търпелив“ (това е преходното ви изречение към историята.) „и затова позволи на Илия да се насипи“.

6. Приложете основната истина

Внимателното и проникателно приложение на основната истина към спасените и към неспасените деца е необходимо, за да им покаже какво означава тази истина лично за тях.

Ще разгледаме това в следващата глава.

Глава 9

Как да прилагате основната истина

Темата за приложението е толкова важна, че според мен е нужно да ѝ се посвети цяла глава! Има седем стъпки, които да предприемете по отношение на приложението.

1. Разберете нуждата от приложение

Разбирането трябва да предшества действието. Действието винаги трябва да следва и да бъде резултат от разбирането. Ето защо е изключително важно, когато подготвяте и изнасяте библейски урок на децата, да си изясните какво значи да приложите истината, която преподавате, и защо е нужно да я приложите.

За приложението на библейска истина е нужно да разберете следното:

- Приложението е важно.
- Приложението е библейско.
- Приложението е мост между истината и действията.
- Приложението е двупосочно – за спасени и неспасени деца.

➤ **Приложението е важно.**

Не е достатъчно да преподавате основната истина. Преподаването трябва да води към приложение. Както вече казах, първо идва разбирането и след това – действието. Следователно е важно основната истина да бъде приложена ясно и внимателно към **всички** присъстващи деца. Приложението показва на децата какво Бог иска да направят като следствие от това, на което ги е научил. Това е практичното действие (приложение) на истината. Приложението се стреми да помогне на истината да премине от ниво разбиране към действия в живота на

децата. Истината е коренът, от който пониква приложението; приложението е плодът, който се ражда от истината.

Никога не преподавайте истини, без да дадете ясно приложение на тези истини в живота на децата.

В преподаването на библейски урок избягвайте следните две грешки:

- ✓ Да преподадете истина, без да я приложите.

Винаги се питайте: „Какво означава тази истина за децата? Какъв трябва да бъде резултатът от тази истина в техния живот? Какво искам да направят децата като резултат от разбирането на тази истина?“

Отговорите на тези въпроси ще ви дадат приложенията. Ако добавите думата „следователно“ след истината и завършите логически изречението, би трябвало да намерите и да оформите приложението(ята).

- ✓ Да прилагате истина, без да сте я преподали.

Винаги преди приложението на основната истина, я преподайте. Не трябва да казвате на децата какво да правят, без да дадете добра причина защо трябва да го правят.

Ако имате изречение, което прилича на приложение, задайте въпроса „Защо?“ Отговорът ще бъде основната истина.

Следователно, всеки урок е нужно да съдържа истина и приложение.

➤ **Приложението е библейско**

Приложението винаги е неизменна част от поучението в Писанията. Старозаветните пророци по принцип са много конкретни в своите послания и определено ги прилагат ясно в живота на юдеите. Господ Исус Христос също винаги прилага истината, в която поучава. Например Той приложи истината много категорично към богатия младеж в Марк 10 и към самарянката в Йоан 4. Виждаме същия принцип в поучителното служение на Павел. Той внимателно обяснява доктрината и

истината в първата част на посланията си до римляните, галатяните и ефесяните. След това обаче със същото старание прилага тези доктрини и истини към читателите си във втората част на всяко от тези три послания.

Два библейски стиха във 2 Тимотей 3:15 и 16 показват взаимоотношението между истина и приложение.

✓ Библията ни е дадена от Бога.

„Цялото Писание е боговдъхновено.“

✓ Първата цел на Библията е да преподава истина или доктрина.

„...и полезно за поука.“

✓ Втората цел на Библията е да приложи преподадените истини.

„...за изобличение, за поправление, за наставление в правдата.“

✓ Третата цел на Библията е да води вярващите към зрялост и добри дела.

„...за да бъде Божият човек усъвършенстван, съвършено подготвен за всяко добро дело.“

➤ **Приложението е мост**

Приложението служи като мост между знаенето на истината от една страна и отклика на детето в неговия живот и практика, от друга. Приложението е като градеж на мост. Постройте го възможно най-внимателно.

Какво например е приложението (ята) към децата на следните основни истини? Използвайте думата „следователно“ след всяка истина и довършете изречението, за да откриете приложението.

✓ Библията е Божието Слово. (2 Летописи 34)

✓ Святият Дух живее във всеки вярващ. (Деяния 2:1-21)

✓ Господ Исус Христос идва отново. (Деяния 1: 1-12)

- ✓ Господ Исус Христос е всемоушен. (Лука 8:22-36)
- ✓ Бог обещава да спаси момчетата и момичетата, които приемат Исус Христос. (Деяния 16.31)
- ✓ Бог обещава винаги да бъде със Своите деца. (Исус Навин 1:1-9)

Сега направете обратното. Какви са основните истини, върху които се основават следните приложения? Можете да използвате въпроса „Защо?“ за всяко приложение, за да откриете основната истина.

- ✓ Четете Библията всеки ден (приложение за всички деца).
- ✓ Не вземай наркотици, защото ще навредиш на тялото си (приложение за всички деца и особено за спасените деца).
- ✓ Внимавай къде ходиш и какво правиш (приложение за спасените деца).
- ✓ Господ Исус може да те спаси, без значение колко си лош (приложение за неспасените деца).
- ✓ Приеми Исус Христос и ще бъдеш спасен (приложение за неспасените деца).
- ✓ Не се страхувай от тъмното (приложение за спасените деца).

Видяхте ли, че това са приложенията на шестте истини, които споменах по-рано? Свържете всяка истина с нейното приложение. Обърнете отново внимание, че би трябвало да използвате думата „следователно“, като свързваща дума между истината и приложението.

Помнете, ако вашите приложения към децата винаги са едни и същи, значи нещо не е наред. Основната истина определя какво да бъде приложението и тъй като тя е различна, приложенията също са различни.

Виждале ли как думата „следователно“ свързва във всеки случай основната истина и приложението? Разбира се, истините, които съм приложил към една група деца по-горе, могат да бъдат приложени по същия начин към другата група.

Основна истина	Приложение
Библията е Божието Слово.	С Чети си Библията всеки ден (приложение за всички деца). Л
Святият Дух живее във всеки вярващ.	Е Не вземай наркотици, защото ще навредиш на тялото си (приложение за всички деца и особено за спасените деца). Д О
Господ Исус Христос идва отново.	В Внимавай къде ходиш и какво правиш (приложение за спасените деца). А Т
Бог обещава да спаси момчетата и момичетата, които приемат Исус Христос.	Е Господ Исус може да те спаси, без значение колко си лош (приложение за неспасените деца). Л
Бог обещава винаги да бъде със Своите деца.	Н Не се страхувай от тъмното (приложение за спасените деца). О

И шестте основни истини изброени по-горе са факти или доктрини, които Бог иска децата да разберат и да вярват или обещания, които децата да приемат. Много по-лесно е да намерим приложението на тези факти и обещания с помощта на думичката „следователно“, отколкото при другите категории основна истина (заповеди, предупреждения и примери), които на пръв поглед сами по себе си наподобяват приложения. Можете да преодолеее тази трудност, като сложите „Бог иска да...“ преди заповедта, предупреждението или примера. Така ще ви е по-лесно да използвате думата „следователно“ и да намерите приложението. То ще бъде много по-конкретно и ще е свързано с практическия резултат, който трябва да видим в живота на де-

тето в следствие от тази истина.

(Също така би било добре да проверите отново пасажа и да видите дали основната истина (заповед, предупреждение или пример) не е действително приложение на факт или обещание, които намираме в пасажа. Ако е така, можете да преподадете факта или обещанието и да използвате това като приложение.)

Основна истина	Приложение
Господ Исус иска да продължиш да се молиш и да не се отказваш (заповед, на която да се подчиним). Лука 11:1-11	(Следователно) продължавай да се молиш на Бога да спаси твоето семейство и приятели (за спасените)
Бог не иска да отговориш с „Не“ на Господ Исус (предупреждение, което да вземем под внимание). Матей 19:16-26	(Следователно) ела при Господ Исус и Му кажи: „Вярвам в Теб“ (за спасените).
Бог иска да показваш любовта си към Господ Исус също като Мария (пример, на който да подражаваме). Йоан 12:1-11	(Следователно) трябва да дадеш времето и парите си на Господ Исус – всичко, което имаш (за спасените).

➤ **Приложението е двупосочно – за спасени и спасени деца**

Нужно е винаги да помните, че по време на занятие обикновено работите с две групи деца:

- ✓ деца, които са приели Исус Христос, които са новородени и духовно живи. Те се нуждаят от храна.
- ✓ деца, които не са приели Исус Христос, които не са ново-

родени и са духовно мъртви. Те се нуждаят от евангелизиране.

Следователно, когато преподавате основната истина в урока на всички деца, е нужно да я приложите към всички – т.е. по два начина, за да посрещнете нуждите на всяка група деца (както показва диаграмата на следващата страница). Това означава, че ще преподадете една истина с две приложения.

Например ако вашата основна истина е: „Господ Исус Христос ще дойде отново, може би днес“, ще приложите тази истина към спасените деца, за да ги насърчите да живеят по угоден на Бога начин. Можете да приложите същата истина към неспасените деца, за да ги предупредите за опасността от неверието и да ги приканите да приемат Христос.

Винаги трябва да пояснявате към кого прилагате истината.

- ✓ Когато прилагате истината към спасените деца, можете да използвате фрази като:

„Ако Господ Исус е твой Спасител...“

„Ако си помолил Христос да ти прости и да контролира твоя живот...“

„Ако си спасен...“

- ✓ Когато прилагате истината към неспасените деца, можете да използвате фрази като:

„Ако не си християнин...“

„Ако никога не си приемал Господ Исус Христос...“

Не винаги е възможно да знаете какво е духовното състояние на децата, на които преподавате. Ако ясно обяснявате към кого прилагате истината, децата, ще разберат какво им казвате и на кого точно говорите.

Тези две приложения на основната истина почти винаги са различни за тези две групи деца.

2. Как да откриете приложението(ята)

За да откриете и да изберете приложението на истината, е

нужно да си зададете следните въпроси:

- Какъв отклик иска Бог от всяка от двете групи деца, след като разберат тази истината?
- Как тази истина трябва да повлияе върху живота на детето, на което преподавам?
- Как тази истина промени мен самия?

Отговорите на тези въпроси ще ви помогнат да откриете приложението или приложенията.

Както вече не веднъж видяхме, думичката „следователно“ също ни помага. Запишете я след основната истина и след това решете как да завършите мисълта. Изречението, което ще последва „следователно“, би могло да стане ваше приложение.

Когато търсите приложението(ята), възможностите са три:

- Основната истина да има приложение за спасените и за неспасените деца (както видяхме на диаграмата по-горе). Мисля, че това важи за над деветдесет процента от основните истини. Ето защо ще трябва да намерите две приложения на тази истина – едно за спасените деца, да им помогне да израснат, и едно за неспасените деца, за да ги

евангелизира.

- Основната истина да има приложение единствено за спасените деца (както виждате от лявата диаграма на следващата страница). В този случай не се опитвайте да извлечете приложение за спасените деца. Ясното евангелизационно поучение и приложение ще бъдат полезни и ще послужат за благословение и на децата християни, защото ще могат по-ясно да осъзнаят какво Бог е направил за тях.

Джон Браун, известен шотландски проповедник и писател от началото на деветнадесети век пише:

След като човек се обърне, израстването в знание (което води до израстване в благодат) се състои основно в по-доброто разбиране на всяка истина, чрез която се поражда обръщението.

Християнският живот се състои в постоянство и нарастване покорството на човека спрямо принципите и влиянието на покоряването на неговото сърце, което го е направило християнин.

Ако свещенослужителите ви желаят да осветят хората, да им проповядват кръста.

Добре е в подобни случаи, когато това е възможно, да включите поучение и приложение за спасените деца в друга част от вашата програма.

- Основната истина да има приложение единствено за спасените деца (както се вижда от дясната диаграма на следващата страница). В този случай не се опитвайте да извлечете евангелизационно приложение. Разбира се, бихте могли да посочите на спасените деца, че те пропускат тези привилегии, които могат да станат техни единствено в Христос. Също така Бог често използва преподаването на християнския стандарт, за да покаже на спасените деца,

Преподавайте

Приложете

Неспасени

Преподавайте

Приложете

Спасени

че са извън Божията благодат. Неспасените деца ще научат от подобни приложения какво означава християнският живот. Ако станат християни, ще го направят съзнателно. Освен това бихте могли да включите нещо, конкретно насочено към неспасените деца в друга част от вашата учебна програма.

3. Запишете приложението (ята)

Вече сте записали основната истина в просто, кратко изречение в началото на плана за преподаване.

Например: „Бог е верен и винаги спазва Своите обещания.“

Внимателно сте обмислили как да приложите тази истина към спасените деца и как да я приложите към неспасените деца. Открили сте своите два отговора.

Сега ги запишете под изречението, което обобщава основна-

та истина.

- Уверете се, че всяко съставено от вас изречение е просто и кратко и че съдържа само едно приложение.
- Отново искам да подчертая, че можете да използвате думата „следователно“ след изречението на основната истина и преди всяко приложение. Ако думата „следователно“ предоставя добра логическа връзка между двете изречения, значи това е вашето приложение.
- Добре е и е полезно да използвате „ти“ форма във всяко приложение. Вече посочих, че е по-добре да не използвате формата „вие“ в основната истина, освен ако не да бъде отнесена пряко към всички деца.

Сега вече би трябвало да сте записали три ключови твърдения или изречения – основна истина и две приложения. Например:

- **Основна истина** – *„Бог е верен и винаги спазва Своите обещания.“ (Факт)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) Той никога няма да те остави сам, без значение какво се случва.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) Завинаги ще бъдеш отделен от Бога, защото Той го е казал.“*
- **Основна истина** – *„Бог е силен и може да направи всичко.“ (Факт)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) Той може да ти помогне да се справиш с избухливия нрав.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) Той може да те спаси, бе значение колко си лош.“*
- **Основна истина** – *„Исус Христос ще дойде отново.“ (Факт)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) Не прави нищо, което не би искал Той да види.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно)*

Ще бъдеш оставен и ще погинеш, ако не приемеш Христос.“

- **Основна истина** – *„Бог иска всички момчета и момичета да бъдат покорни.“ (Заповед)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) се покорявай на родителите си.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) се покори на Господ Исус като Го приемеш.“*
- **Основна истина** – *„Бог не иска да лъжеш.“ (Предупреждение)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) никога не лъжи у дома или в училище.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) се помоли Бог да ти прости всички лъжи, които си казал и да те спаси.“*
- **Основна истина** – *„Бог обещава, че грехът винаги ще има последствия в живота ти.“ (Обещание)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) ако продължаваш да съгрешаваш, ще изгубиш своите мир и радост.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) твоят грях винаги ще те отдели от Бога.“*
- **Основна истина** – *„Бог иска да бъдеш като цар Давид.“ (Пример)*
  - ✓ **Приложение за спасените деца** – *„(Следователно) трябва да разчиташ на Него да ти помага да побеждаваш своите врагове също като Давид.“*
  - ✓ **Приложение за неспасените деца** – *„(Следователно) трябва да Го приемеш и да започнеш да живееш за Него, още като малък, също като Давид.“*

Запишете изреченията си за приложение под изречението с основната истина, в началото на плана, за да ги виждате по време на урока. Докато ги преподавате и прилагате, може да

не използвате точните думи, които сте написали, но ако ги записвате, ще придобиете добър навик и това ще ви помогне да помните ясно какви точно са приложенията.

4. Направете приложението (ята)

Не прилагайте основната истина, докато не я преподадете и докато децата не я разберат. Затова не включвайте никакво приложение, когато за първи път представяте основната истина в урока си. По-късно, когато вече сте обяснили и преподали основната истина, можете да я приложите към двете групи деца. Тъй като двете приложения са различни, не ги обединявайте и ги приложете към всяка група в различно време. Така децата ще са сигурни към кого точно прилагате истината – към децата християни или към децата, които не са християни.

Можете да завършите урока си с приложение на истината и с предизвикателство. Това заключително приложение остава най-трайно в ума на децата. Ето защо, ако повечето деца не са спасени, е по-добре последното приложение да е насочено към тях. От друга страна, ако повечето деца са спасени, последното приложение би трябвало да е насочено към тях.

Нужно е да запомните три неща, когато формулирате и правите вашите приложения.

➤ Направете приложението си актуално

Приложете истината към ежедневието на децата. Говорете за ситуации, в които децата могат да попаднат. Приложете истината към живота им в училище, у дома и на детската площадка. Говорете за страховете, греховете и радостите на децата. Ако преподавате: „Бог има власт над всичко“ като основна истина, ще бъде много по-смислено за детето християнин, ако му покажете, как това ще му помогне, когато не вземе изпит, а не като говорите за Божия суверенитет в международните отношения!

Колкото повече познавате децата, толкова по-актуално ще можете да им преподавате. Наблюдавайте ги докато си играят!

Вслушвайте се в разговорите им! Четете книгите, които четат! Бъдете креативни!

➤ **Направете приложението си конкретно и ясно**

Когато прилагате истината към живота на едно дете, говорете за неща, които действително се случват и включете достатъчно подробности. Например по време на приложението си бихте могли да кажете: „Може би си се сблъскал с трудности, заради това, че си християнин.“ Още по-добре е да бъдете по-конкретни: „Когато децата, с които се прибираще от училище, разбраха, че си християнин, започнаха ли да те обиждат? Изпразниха ли раницата ти на пътя?“

Когато говорите за греха в приложението си, споменете конкретни грехове, които децата вършат. Можете да кажете: „Толкова много се стараяш, но не можеш да спреш да съгрешаваш.“ Още по-добре е да кажете: „В началото на тази година взе ли решение да се промениш? Каза ли си: ‘Повече няма да лъжа’? Сега сме 10^{-ти} юни. Какво правиш? Все още ли лъжеш? Не можеш да спреш.“

➤ **Направете приложението си лично**

Когато прилагате истината, не казвайте „ние“ или „всички ние“, или „всички вие“, или „всеки“. Използвайте формата „ти“, за да говорите директно на всяко от децата. Така всяко от тях ще осъзнае, че това е Божието послание за него / нея.

5. Дайте пример за приложението(ята)

Нужно е да използвате илюстрации или примери в приложенията, за да помогнете на децата да ги разберат по-добре.

Можете да използвате различни начини за това.

➤ Повествованието на урока, който преподавате, може да бъде или би трябвало да бъде пример на поне едно от приложенията, които правите.

Например ако преподавате урок върху историята за Ной и вашата основна истина е: „Бог защитава и пази онези, кои-

то Му се покоряват“, самата история е пример на вашето приложение за спасените деца: „Следователно Той ще защити и теб, когато се изправиш пред трудности и си в опасност.“

- Можете да използвате история от друга част от Библията, която показва истината, приложена в живота на някой друг. Ако изберете този вариант, е по-добре да използвате събитие, с което децата вече са запознати. Например:

Библейски урок: Данаил в лъвовия ров (Данаил 6)

Основна истина: Бог се грижи за Своите деца и ги защитава.

Приложение за спасените деца: Можеш да се довериш Бог да те пази, когато си в опасност.

Пример за приложението: Спомняш ли си историята, която чухме за Петър, който беше хвърлен в затвора, защото проповядваше? Можеха да го убият! Сега Петър изобщи не се изплаши, за разлика от преди десетина години, когато една случка много го уплаши. Тогава Петър беше в една лодка – вятърът се усилваше, вълните ставаха все по-големи. Господ Исус беше заспал дълбоко. Петър беше толкова притеснен, че попита Господ Исус защо спи. „Погиваме!“ – извика той. Този път, обаче беше различно. Петър знаеше, че Господ Исус ще се погрижи за него и затова можеше да заспи в затвора. Не се боеше. Знаеше, че Бог е с него и ще го защити. И ти можеш да си спокоен, когато имаш трудности или попаднеш в опасност.

- Можете да приложите истината, като използвате пример от ежедневието. Например:

Библейски урок: Петдесетница (Деяния 2)

Основна истина: Святият Дух живее във всеки вярващ.

Приложение за спасените деца: Можеш да живееш за Бога и да говориш на другите за Него.

Пример за приложението: Тошко не беше християнин. Мишо беше от неговия клас и малко по-малко Тошко започна да забелязва, че Мишо се променя. Дори когато отборът им губеше в играта, Тошко не го чу да използва лоши думи.

Един ден видя, че Мишо предложи на Йоан от своя шоколад. Всички знаеха, че Мишо преди не харесваше Йоан. Тошко беше толкова любопитен, че го попита: „Мишо, какво става с теб?“

Мишо каза: „Станах християнин. Бог ме променя.“

„Как спря да използваш лоши думи?“ Тошко вече беше много заинтересован.

„Святият Дух живее в мен и ми помага да живея за Бога. Никога не бих могъл да го направя без Него.“

Святият Дух помага на Мишо да живее за Бога и да говори на Тошко. Тошко научи защо християните са различни и започна да обмисля също да стане християнин.

- Можете да използвате пример за нещо, което може да се случи в бъдещето. Например:

Библейски урок: Златното теле (Изход 32)

Основна истина: Бог иска да заема първо място в твоя живот.

Приложение за спасените деца: Не позволявай нищо да ти попречи да приемеш Исус Христос за свой Спасител.

Пример за приложението: Добър ли си по гимнастика, футбол, баскетбол или тенис? Може да бъдеш избран в училищния отбор и да се справиш отлично. Ще искаш да тренираш много. Ще искаш да гледаш игри по телевизията. Добре е да обичаш спорта, но трябва много да внимаваш той да не заеме първо място в твоя живот. Помни, Бог трябва да е на първо място. Ако спортът е надделял и ти пречи да вярваш в Христос, тогава се е превърнал в твой бог. Нищо не би могло да бъде по-важно за теб от Господ Исус Христос. Помоли Го да стане Спасител и Господ в твоя живот.

- Можете да използвате пример от живота на известен християнин. Например:

Библейски урок: Филип служи в Самария и в пустинята (Деяния 8)

Основна истина: Бог иска децата Му да говорят на други хора за Него.

Приложение за спасените деца: Постави си за цел да свидетелстваш на другите, когато си млад.

Пример за приложението: Спомняш ли си историята, която чухме за приключението на Мери Слесър в Калабар? Там тя каза на много хора за Исус Христос. Кога започна да говори за Исус на другите? Когато стана християнка, още като малка, докато беше в Шотландия. Още преди да отиде в Африка, тя каза на хората от семейството си, на хора от града, в който живееше. Бог не иска да чакаш, докато пораснеш. Той иска да започнеш да разказваш на хората за Господ Исус сега.

- Можете да използвате пример за приложение от вашия личен живот. Например:

Библейски урок: Изгубената овца и изгубената монета (Лука 15:1-10)

Основна истина: Господ Исус дойде да намери и да потърси изгубените, и да ги заведе на небето.

Приложение за спасените деца: Повярвай в Него и Той ще те заведе на небето.

Пример за приложението: Преди няколко години отидох на почивка. Отправих се към място, на което не бях ходил до този момент и не знаех как да стигна до там. Знаех само, че трябва да пътувам с влак до определена гара. А после? Нямах идея къде да отида. Можеш да кажеш, че се бях изгубил. Обадих се в хотела, в който бях направил резервация и споделих проблема си. Собственикът ми отговори: „Не се безпокойте. Ще дойда лично да ви взема и да ви доведе в хотела.“ Така и стана. Проблемът беше разрешен. Господ Исус познава пътя към небето. Той дойде тук, на земята, за да те спаси. Ако Го приемеш и Го помолши да те заведе на небето, Той ще го направи.

6. Включете предизвикателство във вашето приложение (я)

Приложението винаги трябва да включва предизвикателство. С вашите две приложения трябва да предизвикате две групи

деца да откликнат и да **НАПРАВЯТ** нещо.

- Нужно е да предизвикате спасените деца да откликнат на Божието поучение в урока и да направят това, което са били насърчени да направят по време на приложението.
- Нужно е да предизвикате неспасените деца да откликнат на вашето евангелизационно приложение на основната истина. Това предизвикателство много често се нарича покана. Неспасените деца са поканени или предизвикани да приемат Исус Христос за свой Господ и Спасител.

Очевидно е, че в двата случая е нужно да има нотка на спешност и сериозност в приложението, като насърчаваме децата да се покорят на Бога въз основа на истината, която преподавате и прилагате.

Можете да използвате фрази като:

- Готов ли си да...?
- Ще кажеш ли „Да“ на Бога днес?
- Повече не бъди непокорен на Бога...
- Обещанието се отнася за теб днес. Ще повярваш ли в него?

Внимавайте да не оказвате никакъв натиск върху децата да откликнат, като отправяте дълги и емоционални апели или като карате децата да откликнат физически (например да се изправят или да излязат напред). Откликът на децата е нужно да стане на първо място в техните сърца и след това да се прояви в живота им. Този отклик е възможен единствено, когато Святият Дух работи в детето и след като сте преподали и приложили истината.

7. Внимавайте по какъв начин преподавате и прилагате

Важно е да обърнем внимание на думите, които използваме, за да опишем как апостолите представят вестта на Благовестието в Деяния на апостолите и специално да опишем приложенията, предизвикателствата и поканите, които те неизменно

правят в края на своите проповеди. Начинът, по който преподаваме посланието на Благовестието, по който го прилагаме и предизвикваме децата е също толкова важен, както и съдържанието на самото послание. (Всичко в тези параграфи може да се приложи към нашето преподаване и предизвикване на децата да приемат Христос).

Проповедта на апостолите с посланията и приложенията има четири ключови характеристики. Тези характеристики е нужно да описват и нашите методи на представяне.

➤ **Сериозност**

Посланието е от Бога (Деяния 14:15-17; Деяния 17:30, 31) и целта му не е забавление. Има място за хумор и смях, но те никога не трябва да преобладават, защото рискуваме да създадем у децата представата, че Благовестието е нещо несериозно.

➤ **Убедителност**

Докато Павел проповядваше, той обсъждаше и се стремеше да убеди своите слушатели (Деяния 17:17; Деяния 18:4; Деяния 19:9; Деяния 24:25). Нужно е да насърчаваме децата си да мислят, като им представяме основателни аргументи. Искаме да ги убедим, без да им оказваме натиск, че това е логическата стъпка, която могат да предприемат.

➤ **Топлота и загриженост**

Виждаме тази загриженост във всяка от проповедите на апостолите (Деяния 20:31; Деяния 26:29). Ако искаме да откликнат, когато им преподаваме и ги приканваме да дойдат при Исус Христос, то е нужно да сме истински обърнати към децата – с топлина и грижа.

➤ **Настойчивост**

Нашата молитва и цел е децата да откликнат още **сега**. Виждаме много ясно тази настойчивост и при Новозаветното евангелизиране (Евреи 3:7-8; 2 Коринтяни 5:25; 6:2). Искаме децата да видят, че Божията воля за тях е да от-

кликнат сега и да Му се покорят днес, не да чакат някакъв неопределен момент в бъдещето.

Тези четири характеристики е нужно да се отнасят за всички части на представянето на библейския урок – разказването, преподаването на основната истина и приложенията.

Частта с предизвикателството, поканата или настойчивостта е особено подходяща в края на урока. Можете след приложението да се помолите кратко Бог да помогне на децата да откликнат на Неговото Слово.

Освен това, помнете – никога да не оказвайте натиск върху децата – било то спасени или неспасени – да откликват на основната истина и на нейното приложение! Това е особено важно. Предизвикайте ги да откликнат и след това оставете Святият Дух да действа. Аз лично никога не каня децата да откликнат физически с вдигане на ръка или с излизане отпред. Моля се и целя да откликнат в сърцата си на това, което Святият Дух им говори. Освен това съм на разположение на децата при желание за лично съветване винаги след събирането (както обяснявам подробно в книгата си „Ти можеш да водиш дете при Христос“).

Глава 10

Как да подготвите библейски урок

Следващата стъпка е да разберем алгоритъма на подготовка на един библейски урок.

Ще използваме Деяния 16:9-34 като основен библейски пасаж, върху който да основем историята и урока, който ще преподаваме. Ще разгледаме всяка стъпка от подготовката на този конкретен урок.

Детето трябва да запомни обещанието на Господ, че ще бъде с него винаги, без значение какво ще се случи.

Първа стъпка: Молете се за урока

Помолете Господ да ви учи от този пасаж, защото това ще ви помогне да го преподадете на децата. Святият Дух е Авторът и Тълкувателят на Писанията. Вие и децата зависите от Неговото божествено просветление. Господ Исус каза: „*А когато дойде Онзи, Духът на истината, ще ви упътва към всяка истина...*“ (Йоан 16:13). Молете се на всеки етап от подготовката на вашите библейски уроци, бъдете с ясното разбиране, че зависите от Бога.

Втора стъпка: Прочетете библейския пасаж

Започнете своята подготовка, като прочетете Писанията, а не някоя авторска (от други хора) разработка на пасажа, който ще подготвяте. Като учител, сте призован да преподавате Божието Слово и по-специално да преподавате това, което Бог **ви** е говорил чрез Писанията.

Прочетете пасажа (в нашия случай Деяния 16:9-34) няколкократно – между осем и десет пъти. Прочетете го за първи път поне седмица преди да преподавате урока. Така, докато отивате на работа или вършите нещо из дома си, ще имате възможност да мислите върху съдържанието на пасажа. След това го

прочетете още два, три пъти на следващия ден, на по-следващия и така нататък. Ще ви бъде от помощ, ако всяка вечер, преди да заспите, прочитате отново пасажа.

Непременно прочетете контекста на пасажа (текста, записан преди и малко след него). Също така, ако има паралелни пасажи в други книги от Библията, непременно ги прочетете.

Докато четете пасажа, се опитайте да усетите атмосферата в историята.

- *Кои са героите?*
- *Какво правят?*
- *Представете си обстановката и евентуалните разговори, които са се водили.*
- *„Потопете се“ в атмосферата на историята.*
- *Сега можете да мислите за историята и как да я разкажете.*
- *Дори можете да се упражните да я разкажете.*

Трета стъпка: Направете развитие на събитията

Следващата стъпка е да запишете последователно всички събития от историята едно под друго, както е описано на страници 24 и 25. Докато разказвате историята и преподавате вашия урок, ще следвате тази прогресия на събитията. А в случая развитие на събитията в нашата история / урок е:

- 1. Павел и другарите му потеглят за Македония.***
- 2. Пристигат във Филипи.***
- 3. Проповядват на брега на реката.***
- 4. Обръщението на Лидия.***
- 5. Кръщението във вода на Лидия и нейното гостоприемство.***
- 6. Едно момиче вика след Павел и Сила.***
- 7. Павел заповядва на духа.***

8. *Момичето е изцелено.*
9. *Павел и Сила са обвинени.*
10. *Павел и Сила са бити и хвърлени в затвора.*
11. *Павел и Сила пеят и се молят.*
12. *Земетресението.*
13. *Опитът на началника на затвора да се самоубие.*
14. *Въпросът на началника на затвора.*
15. *Отговорът на Павел – „Повярвай в Христос “*
16. *Началникът на затвора е спасен.*

Четвърта стъпка: Избройте всички истини в пасажа

След като се убедите, че сте разбрали добре текста и сте написали развитието на събитията, е нужно да потърсите основната истина, която ще преподавате. Следователно следващата ви стъпка е да прочетете отново пасажа и да запишете всяка истина, която откриете в него. Този пасаж в Деяния 16 е добре познат и съдържа много истини. Това е една от причините да го избира.

В тези стихове намирам следните истини:

- *Стих 6: Бог показва на Своите слуги какво иска да направят.*
- *Стих 10: Бог иска да Му се покоряваме, когато ни говори.*
- *Стих 13: Бог иска да свидетелстваме за Исус Христос*
- *Стих 14: Бог отваря сърцата на онези, които вярват.*
- *Стих 15: Бог иска християните да са приятелски настроени и да помагат на околните.*
- *Стих 16: Бог иска децата Му да се молят.*
- *Стих 17: Исус Христос има власт над всяко зло.*
- *Стих 22: Християните, които свидетелстват, могат да страдат.*

- *Стих 25: Християните могат да имат радост дори в най-трудни ситуации.*
- *Стих 26: Бог е всемогъщ и може всичко.*
- *Стих 31: Спасението е чрез вяра в Господ Исус Христос.*
- *Стихове 33 и 34: Исус Христос променя хората.*
- *Стих 34: Спасението води до променен живот.*

Следователно в този пасаж има поне тринадесет истини. Очевидно не можете да преподадете или дори да споменете всички тях в този урок. Ето защо е нужно да изберете една от тези истини и да я направите основна истина на пасажа.

Пета стъпка: Изберете основната истина в пасажа

Вече видяхме, че за да разпознаете основната истина, е нужно да си зададете пет въпроса (вижте страници 54 до 55):

➤ Има ли преобладаваща истина (която се споменава няколко пъти в пасажа)?

Различните хора ще отговорят различно на този въпрос. Според мен преобладаващата истина в този пасаж е „Исус Христос променя хората“. Ето доказателства в подкрепа на това:

- ✓ *Обръщението, кръщението във вода и гостоприемството на Лидия към пътуващите мисионери. (стихове 14-15).*
- ✓ *Избавлението на момичето, което бе обладано от зъл дух (стих 18).*
- ✓ *Обръщението на началника на затвора, неговото водно кръщение и милостивите дела, които извърши (стихове 32-34).*

➤ Защо Бог е поставил този пасаж в Библията?

Една от причините да изучаваме и преподаваме пасажа е, че в него виждаме как Исус Христос променя хората.

➤ На какво конкретно ви учи Бог Святият Дух чрез този пасаж?

Когато Той вложи една истина от пасаж в сърцето ви, ще бъдете по-способни и готови да я преподадете на децата. Показал ли ви е от този пасаж, че Исус Христос променя хората?

➤ **Коя от тези истини е най-нужна на вашите деца?**

Истината, която споменах, ще бъде ли полезна на вашите деца? Имате ли невярващи деца, които се нуждаят да чуят, че Исус Христос е готов и способен да ги спаси и промени? Ако не, изберете друга истина. Ако имат такава нужда, тогава изборът ви е правилен. Освен това е нужно да напомняте на децата християни, че е важно спасените деца да видят промяна в техния живот.

➤ **Какви истини сте преподавали преди?**

Преподавали ли сте предложената по-горе истина наскоро?

Сега запишете накратко тази основна истина, като напр.: **„Исус Христос променя хората.“** Запишете я в началото на плана си, както и на картон, който да сложите на фланелната дъска, за да могат децата да го виждат, докато преподавате урока. Също така, както предложих по-рано, можете да показвате картоната всеки път, когато споменавате основната истина по време на урока.

Шеста стъпка: Запишете двете приложения на основната истина

Вече видяхме, че има две групи деца:

- Тези, които са повярвали в Исус Христос, които са спасени и се нуждаят от духовна храна.
- Тези, които не са приели Исус Христос, които не са спасени и се нуждаят да бъдат евангелизирани.

Ето защо е нужно да си зададете въпроса дали основната истина, която сте избрали, може да бъде приложена към тези две групи? (От опит знам, че в над деветдесет процента основните истини могат да бъдат приложени и към двете групи.)

Както споменах вече няколко пъти, можете да използвате думата „следователно“ след основната истина и преди всяко от двете приложения. Това ще ви помогне да видите връзката между основната истина и приложението.

Предлагам ви следните приложения на основната истина „**Исус Христос променя хората**“:

- *(Следователно) Той ще те промени, ако повярваш в Него. (Приложение за спасените деца)*
- *(Следователно) можеш да свидетелстваш на другите чрез своя променен живот. (Приложение за спасените деца)*

Седма стъпка: Запишете други истини, които можете да споменете, за да преподадете и приложите основната истина

Ако тези истини са в пасажа – чудесно! Но това не винаги е така. Можете накратко да ги представите, за да подпомогнете разбирането на основната истина преподаването и приложенията. Няма да ги преподавате. Много е възможно (и полезно) в редовното си служение към децата да сте преподавали истините, които ще споменете, в предходни библейски уроци.

В настоящия урок можете например да споменете следните истини:

- **Нуждаеш се от промяна.** *(Ти си грешен, като тези трима души от урока.) Тази истина е в пасажа.*
- **Исус Христос умря за твоя грях.** *(Ето защо може да те промени.) Тази истина не е в пасажа.*
- **Исус Христос е жив днес.** *(Той е тук и е готов да те спаси.) Тази истина не е в пасажа.*
- **Ще бъдеш променен, ако повярваш в Христос.** *(Тази истина е в пасажа и е подчертана в стих 31.)*

Всичко това ще ви помогне в преподаването и приложението на основната истина: „Исус Христос променя хората.“

Осма стъпка: Запознайте се с други преподавателски разработки

Сега е добре да прочетете друга авторска разработка на урока от някое помагало. Възможно е да откриете мисли, прозрения или идеи, които да ви помогнат при разработването на вашия учебен план.

Ако е възможно, е по-добре да се придържате към собствените си заключения. Именно тях Бог е вложил в сърцето ви и ще ви бъде по-лесно да ги преподадете на децата. Сборникът с готови уроци, библейски коментар или богословско помагало могат да ви дадат допълнителна информация, която да направи урока ви по-интересен. Подобни книги могат да ви помогнат да получите по-задълбочено разбиране на урока. Това е важно, тъй като учителят винаги трябва да знае повече от хората, на които преподава и повече от това, което е планирал да преподаде.

Девета стъпка: Изберете библейски стих

Сега трябва да изберете библейски стих, който е тясно свързан с основната истина, която преподавате. Можете от време на време да споменавате този стих и да насърчите децата да го научат. За този урок предлагам Деяния 16:31 –

*„А те казаха: **Повярвай в Господ Исус Христос и ще се спасиш – ти и домът ти.**“*

Десета стъпка: Пригответе нагледни пособия

Вече сте готови да пригответе нагледните си пособия на този ранен етап, за да знаете с какво разполагате.

- Ако използвате фланелограф, предварително изрежете фигурките и се упражнете да ги поставяте върху дъската по посочения начин и ред.
- Ако използвате картини, се уверете, че са готови. Възможно е да се наложи да ги оцветите или залепите на картон. Може да е нужно да отпечатате отделни думи.
- Ако възнамерявате да онагледите библейски стих или пе-

сен, които са свързани с вашата основна истина, ги подгответе сега.

Единадесета стъпка: Пригответе и напишете своя план

Сега вече сте готови да напишете плана за преподаване, който ще поглеждате (дискретно), докато преподавате урока.

Съвсем в началото на плана запишете основна истина и двете приложения.

След това структурирайте писмено и четирите части на вашия урок, както ги описахме във втора глава.

➤ Въведение

Решете как ще започнете урока. Напишете изреченията, с които ще започнете, за да знаете какво точно да кажете.

➤ Развитие на събитията

От записките, които вече имате, можете да препишете подредения и добре организиран списък с основните събития в урока.

➤ Кулминация

Потърсете най-вълнуващата част във вашия урок. Предлагам ви въпроса на началника на затвора в стих 30 да бъде кулминацията. Запишете кратко изречение с точните думи, които планирате да използвате. Така ще улесните задачата си, когато говорите пред децата.

➤ Заключение

Запишете в края на плана как ще приключите урока и как ще предизвикате децата в приложението(ята) си. Добре е да се подготвите предварително и да упражните точните думи, които ще използвате.

А ето как ще изглежда така записаният план:

*ОСНОВНА ИСТИНА: Исус Христос променя хората.
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ: (Следователно) Той ще*

те промени, ако повярваш в Него.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ: (Следователно) можеш да свидетелстваш на другите чрез своя променен живот.

ВЪВЕДЕНИЕ: Проблемът на Боян: „Иска ми се да се променя.“

РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА:

- 1. Павел и другарите му потеглят за Македония.*
- 2. Пристигат във Филипи.*
- 3. Проповядват на брега на реката.*
- 4. Обръщението на Лидия.*
- 5. Кръщението във вода на Лидия и нейното гостоприемство.*
- 6. Едно момиче вика след Павел и Сила.*
- 7. Павел заповядва на духа.*
- 8. Момичето е изцелено.*
- 9. Павел и Сила са обвинени.*
- 10. Павел и Сила са бити и хвърлени в затвора.*
- 11. Павел и Сила пеят и се молят.*
- 12. Земетресението.*
- 13. Опитът на началника на затвора да се самоубие.*

КУЛМИНАЦИЯ: Въпросът на началника на затвора

- 1. Отговорът на Павел – „Повярвай в Христос.“*
- 2. Началникът на затвора е спасен.*

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Кръщението във вода на началника на затвора и спасението на неговото семейство.

Би било полезно да добавите към този план повече подробности във въведението и заключението, а и да помислите за думите, които ще използвате за вашата кулминация, както ви препоръчах по-горе.

Дванадесета стъпка: Включете основната истина, приложенията и другите истини във вашия план

Отново се върнете към плана на историята и запишете буквите **ОИ** на всяко място, на което ще представите и ще препо-

дадете основната истина. Също така запишете буквите **ОИН** там, където ще преподадете и приложите основната истина към спасените деца и **ОИС**, където ще преподадете и приложите основната истина към спасените деца. Ще видите, че този урок предоставя много възможности да преподадете и да приложите тази основна истина.

Ако искате да споменете допълнителни истини, ги запишете съкратено на подходящото място. Завършеният план на урока ще изглежда като плана на следващата страница. В него съм обозначил всяко място, на което би било **възможно** да се преподаде основната истина и където би било **възможно** тя да се приложи към спасените и към спасените деца. Искан да ви бъде максимално полезен. Възможно е обаче да не използвате всяко едно от тези места.

Забележете, че споменавам четири „други истини“ (в дясната колонка). Две от тях са в пасажа (отбелязани са с „✓“). Другите две не са в този пасаж (отбелязани са с „¶“). И четирите помагат при преподаването и прилагането на основната истина.

Може да ви е от помощ да добавите следните неща към този план:

- Думите, които ще кажете във въведението.
- Думите, които ще използвате при кулминацията.
- Изреченията, които ще използвате по време на заключителното предизвикателство и поканата.

Тринадесета стъпка: Упражнете урока

Сега ви остава само да се **УПРАЖНЯВАТЕ**, **УПРАЖНЯВАТЕ**, **УПРАЖНЯВАТЕ**. „Минете“ през урока няколко пъти, като използвате нагледните си пособия. При нужда поглеждайте плана, който сте написали на малък лист хартия или на картонче и сте сложили във вашата Библия. Той трябва да прилича на плана по-долу.

ОСНОВНА ИСТИНА (ОИ):

Исус Христос променя хората.

(Факт или доктрина, в които да вярваме)

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ (ОИН):

(Следователно) Той ще те промени, ако повярваш в Него.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ (ОИС):

(Следователно) можеш да свидетелстваш на другите чрез своя променен живот.

Други споменати истини

I. ВЪВЕДЕНИЕ: Проблемът на Боян.

„Иска ми се да се променя.“

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

ОИ 1. Павел и другарите му потеглят за Македония.

2. Пристигат във Филипи.

ОИ 3. Проповядват на брега на реката.

ОИ 4. Обръщението на Лидия.

ОИН 5. Кръщението във вода на Лидия и нейното гостоприемство.

6. Едно момиче вика след Павел и Сила.

7. Павел заповядва на духа.

ОИН 8. Момичето е изцелено.

9. Павел и Сила са обвинени.

10. Павел и Сила са бити и хвърлени в затвора.

ОИС 11. Павел и Сила пеят и се молят.

12. Земетресението.

13. Опитът на началника на затвора да се самоубие.

ОИН 14. Въпросът на началника на затвора.

III. КУЛМИНАЦИЯ

1. Отговорът на Павел – „Повярвай в Христос.“

ОИН 2. Началникът на затвора е спасен.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

ОИН Водно кръщението на началника на затвора и спасението на неговото семейство.

ОИН Боян е променен.

Смъртта и възкресението на Христос ¶

Грехът и последствията му ✓

Смъртта и възкресението на Христос ¶
Спасение чрез вяра ✓

Други планове на уроци

Урокът на предходната страница има за основна истина факт или доктрина. Освен него ви предлагам още четири плана, като основната истина на всеки урок е от една от останалите категории.

Библейски урок: Господ Исус призовава първите Си ученици (Йоан 1:35-42; Лука 5:1-11)

ОСНОВНА ИСТИНА (ОИ):

Господ Исус иска да Го следваш (заповед, на която да се подчиним).

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ (ОИН):

Започваш да Го следваш, като Го приемеш за свой Господ и Спасител.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ (ОИС):

Подчинявай Му се всеки ден.

I. ВЪВЕДЕНИЕ: „Виж!“ Всички погледнаха на там, накъдето сочеше Йоан.

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

1. Йоан Кръстител обяснява кой е Исус.
- ОИН 2. Андрей и Йоан Го последват.
3. Андрей довежда Симон при Него.
- ОИН 4. Господ казва: „Ти ще бъдеш Петър.“
5. Господ използва лодката на Петър.
6. Той заповядва на учениците да хвърлят мрежите.
- ОИСиН 7. Те се подчиняват (Йоан 15:14).

III. КУЛМИНАЦИЯ:

„Мрежите са пълни!“ Исус е Бог, всесилен.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Петър казва: „Иди си от мен.“
- ОИС 2. Господ отговаря: „Ще те направя ловец на човеци.“
3. Господ Исус продължава да призовава хората да Го следват. Ако знаеш, че Господ ти говори, подчини Му се и стани Негов последовател.
- ОИН 4. Онези от вас, които вече са последователи на Исус, продължавайте да Му се покорявате!

Библейски урок: Грехът на Ахан (Исус Навин 7)

ОСНОВНА ИСТИНА (ОИ):

Бог не иска да крадеш или да лъжеш (предупреждение, което да вземем под внимание).

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ (ОИН):

Ако не повярваш в Господ Исус, Бог ще те накаже за лъжите и кражбите ти.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ (ОИС):

Ако крадеш и лъжеш, ще бъдеш лош пример за околните.

I. ВЪВЕДЕНИЕ: *Гледката беше неописуема, когато паднаха стените на Ерихон!*

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

- ОИ*
1. Божията заповед – не вземайте нищо ценно.
  2. Исус Навин изпрати 3000 мъже да завладеят малкото градче Гай.
  3. Армията му е сразена.
  4. Исус Навин пита Бога защо това се случи.
- ОИН*
5. Някой е откраднал ценни неща от града.
  6. Бог каза на Исус Навин да намери виновника.
  7. Исус Навин намира Ахан (Числа 32:23).

III. КУЛМИНАЦИЯ:

Ахан е убит с камъни.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Сега Исус Навин завладява Гай.
- ОИН*
2. Ако не си спасен и осъзнаваш, че не си се покорил на Бога, ще бъдеш наказан от Него, освен ако не приемеш Господ Исус за свой Спасител.
- ОИС*
3. Ако си приел Исус Христос, трябва да бъдеш добър пример за околните, като изпълняваш Божиите заповеди да не крадеш и да не лъжеш.

Библейски урок: Петър в затвора (Деяния 12:1-17)

ОСНОВНА ИСТИНА (ОИ):

Бог обещава да отговори на молитвите на Своите деца (обещание, което да приемем).

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ (ОИН):

Молитвата, която Бог иска да чуе и на която ще отговори, е: „Моля Те, спаси ме!“

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ (ОИС):

Ако имаш проблем, кажи го на Бога и вярвай, че ще ти даде разрешение.

I. ВЪВЕДЕНИЕ: Какво ще направиш, ако един от твоите приятели е болен или има голям проблем?

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

1. Цар Ирод убива Яков.
2. Хвърля Петър в затвора.
3. Планира да го убие на следващия ден.

ОИ 4. Християните се събират да се молят за Петър.

ОИС 5. Един ангел идва и го освобождава.

6. Петър отива в къщата, в която се молят.

ОИС 7. Петър чука на вратата, Рода чува и казва на останалите, че Петър е отвън.

III. КУЛМИНАЦИЯ:

Те не ѝ вярват. (Може би не са били сигурни в Божието обещание.)

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Петър им разказва за случилото се и как Бог е отговорил на молитвите им.

ОИС 2. Ако си християнин, можеш да помагаш на другите, като се молиш за тях и вярваш, че Бог, Който е обещал, ще отговори на молитвите ти.

ОИН 3. Ако не си християнин, можеш да повярваш в Господ Исус още сега и да Го помолити да те спаси. Той обещава в Библията да отговори на тази молитва (Матей 7:7).

Библейски урок: Добрината на сунамката (4 Царе 4:8-17)

ОСНОВНА ИСТИНА (ОИ):

Бог иска Неговите деца да бъдат добри и да обичат другите също като сунамката (пример, който да следваме).

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА НЕСПАСЕНИТЕ (ОИН):

Господ Исус ще ти даде силата да бъдеш добър и да обичаш другите, ако Го приемеш за свой Спасител.

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА СПАСЕНИТЕ (ОИС):

Трябва да си добър и да помагаш на всички; така ще покажеш колко много цениш Божията благодост към теб.

I. ВЪВЕДЕНИЕ: Какво прави майка ти, когато очаква гости?

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

1. Елисей отиде в Сунам.

ОИ 2. Една жена го покани да се нахрани.

ОИ 3. Жената каза на съпруга си: „Нека направим една малка стая“ (Ефесяни 4:32).

4. Елисей отседна там.

5. Посещаваше ги често.

ОИС 6. Елисей поиска да се отплати за нейната добрина.

ОИС 7. Жената му отказа.

8. Той ѝ обеща, че ще има дете (Божията сила).

III. КУЛМИНАЦИЯ:

Роди ѝ се малко момченце, точно както беше казал Елисей.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ОИН 1. Осъзнаваш ли колко добър и любящ е Господ Исус към всеки един от нас, когато понесе наказанието за твоя грях на кръста? Това са истинска добрина и любов. Приеми Го за свой Спасител днес!

ОИС 2. Можеш ли да се сетиш за някого, на когото да направиш добро – вкъщи, като се прибереш днес или утре, като отидеш на училище? Помоли се Бог да ти помогне да се подчиниш на Неговата заповед.

ОИС 3. Когато не искаш да помогнеш на някого, просто си спомни колко добър е Бог към теб.

Глава 11

Как да адаптирате библейски урок

В предходните глави изучихме много подробно как да преподадем библейски урок. Лично аз вярвам и се надявам да сте съгласни с мен, че посоченото в тези глави е ефективен метод за представяне на библейски урок. Сега ще разгледаме как, ако се наложи, да адаптираме библейския урок според конкретните нужди на децата, които обучаваме. Винаги ли трябва да преподаваме библейските си уроци точно по начина, който разглеждаме в тази книга – на всяко дете и на всяка група деца?

Апостолите адаптираха своите проповеди

Нужно е да разберем един важен библейски принцип, който е илюстриран ясно в Деяния на апостолите. По-рано казахме, че тази библейска книга, Деяния на апостолите, е най-добрият пример за евангелизиране, с който разполагаме. Това е книга, която ние, като детски евангелизатори, е нужно винаги да изучаваме. Искаме да евангелизираме така, както го правеха апостолите – като проповядваме посланието, което те проповядваха и използваме методите, които те използваха.

Когато евангелизираха, апостолите винаги следваха и прилагаша два ключови принципа:

- *Тяхното послание винаги беше съсредоточено върху смъртта и възкресението на Исус Христос, и нуждата на техните слушатели да се покаят, и да повярват. Тези истини са константни и в известна степен винаги присъстват в проповедите им.*
- *Те внимателно опознаваха своята аудитория и адаптираха своя подход според нея, нейните нужди и произход.*

Следователно, ако настояваме, че има само един начин да

преподаваме библейски урок и само един начин да представяме Благовестието, влизаме в противоречие с принципите на апостолите. Макар същината на нашето евангелизационно послание да не се променя, също като при тях, начинът, по който представяме Благовестието, зависи от няколко фактора, между които са нуждите на децата и техния произход. Също така може да има период, когато да решим да се съсредоточим изцяло върху евангелизирането или върху християнския растеж на децата.

Когато Павел евангелизираше езичниците в Атина (Деяния 17), той започна своето представяне на Благовестието с поучение за съществуването на Бога и Неговата сила в творението. Защо? Защото те не познаваха никакви духовни истини. Едва към края на своето представяне Павел говори за Исус Христос и по-конкретно спомена Неговото възкресение и Неговата позиция като съдия.

Когато Петър евангелизираше юдеите в Ерусалим, в Деяния, втора глава, той започна с поучение за Исус Христос. Той не включи истини за съществуването на Бога, факта, че Бог е Създател или за святостта на Бога. Защо? Защото неговите слушатели вече бяха добре запознати с тези истини. Освен това той многократно цитира Божието Слово. Защо? Защото неговите слушатели разполагаха с това Слово, четяха го и го познаваха.

Този принцип на адаптиране може да се види в служението и в поучението на апостолите към вярващите. Очевидно е, че когато говорят на вярващи в Деяния на апостолите и по-специално, когато пишат писма на групи вярващи или на отделни християни, те адаптират посланието си според нуждите, въпросите и произхода на своите слушатели и читатели. Няма две еднакви проповеди или книги, насочени към които и да било от вярващите.

Например двете послания на Павел към коринтяните разглеждат основно проблеми, които са съществували в църквата там. Павел е знаел за техните проблеми и е счел за своя отговорност да пише за тях.

Когато Павел пише на римляните, в първите единадесет глави дава подробно и логично обяснение на най-важните библейски доктрини, след което следват още пет глави за лично приложение. Той прави това, защото никога не е бил в Рим и следователно никога не е имал възможност да преподава или да приложи тези библейски доктрини.

Възможно е и на вас да се наложи да адаптирате библейски урок

Ето защо е нужно да научите принципите за адаптиране, да сте готови да правите различни промени в урока и начина си на преподаване на децата, на които служите.

- **Основното съдържание на вашето послание не трябва да се променя.** Вече видяхме това в служението на апостолите. Нужно е винаги да следвате две цели:

- *Да преподавате и да прилагате истините на Благовестието към неспасените деца, за да могат да приемат Исус Христос за свой Господ и Спасител.*
- *Да помогнете на децата християни да растат, като им преподавате великите истини на Писанията и ги прилагате в живота им*

Няма един единствен начин, по който да постигате тези цели. Когато е нужно, винаги има място за малко разнообразие и адаптиране.

- **Основните методи и принципи на преподаване не трябва да се променят.** Вече разбрахме, че най-добрият начин да преподаваме библейски урок е да се съсредоточим върху преподаването на една основна истина. Няма причина да пренебрегвате този принцип, било то че водите редовни обучения на децата или еднократно ви се предоставя такава възможност; че обучавате спасени и неспасени деца или работите предимно с една от тези

две групи. Спазвайки принципа, бъдете в готовност да адаптирате и да разнообразявате вашето преподаване, в зависимост от ситуацията.

Причини, които изискват адаптиране на вашия библейски урок

Няколко са факторите, които могат да ви провокират да адаптирате вашия метод на преподаване на библейски урок, за да посрещнете максимално добре нуждите на децата.

➤ Адаптирайте според времето, с което разполагате

С колкото повече време разполагате, толкова повече може да преподадете и толкова по-ефективно ще бъде преподаването на вашия библейски урок. Преценете колко време ще ви е нужно. Обикновено библейският урок е с продължителност двадесет минути.

- ✓ Ако разполагате с повече време, можете да включите по-голяма част от историята и повече истини в своя урок.
- ✓ Ако разполагате с по-малко време, е нужно пропорционално да съкратите историята и истината.

➤ Адаптирайте според произхода на децата

Нужно е винаги да помните произхода на децата, на които преподавате библейски урок. Когато например преподавате на деца от мюсюлмански произход, използваният метод и поне една част от съдържанието на вашия библейски урок ще се различава от урока, който бихте изнесли в една местна евангелска църква.

- ✓ Тези деца имат по-малко познания върху Библията и затова преподаването ви трябва да бъде на още по-достъпно ниво от обикновено. Не вземайте нищо за даденост.
- ✓ Тези деца вече са били обучавани в неща, които противоречат на библейското учение. Нужно е да разберете

какво са изучавали и без открито да критикувате това поучение, да ги обучавате в истината и да направите поправка в познанията им.

➤ **Използвайте насочени към Благовестието или специални евангелизационни уроци**

Насоченият към Благовестието или специалният евангелизационен урок е библейски урок, фокусиран изцяло върху Благовестието. Има поне две ситуации, в които можете да използвате този вид урок:

- ✓ Когато сте сигурни, че всички деца, които обучавате, са спасени. Това може да стане при започване на ново служение за деца, като например основаването на Клуб на Добрата вест, при провеждането на открито събиране или по време на Петдневен клуб. В тези случаи болшинството от децата (или всички деца) са спасени. Следователно ще преподавате този вид уроци и ще насърчите летните мисионери да правят същото, когато евангелизират деца на открито.
- ✓ Когато имате само една възможност да преподадете библейски урок на група деца. Това са деца, които никога не сте виждали преди и които може никога да не видите отново. Също така усещате, че повечето, ако не всички деца, са спасени и съзнавате, че това е вашата единствена възможност да им представите Благовестието.

Това може да се случи при едно от следните обстоятелства:

- Поканени сте да говорите на деца по време на специална служба в някоя църква.
- Говорител сте на детска евангелизация.
- Ще говорите на деца по време на събиране на открито или ще имате Петдневен клуб (т. е. ще говорите на деца всеки ден в продължение на пет дни),

като обикновено всеки ден идват различни деца.

И в двете ситуации методът ви на преподаване на библейски урок ще бъде различен от разгледания в тази книга (при който се преподава **една** основна истина и се правят **две** приложения – за спасените и за неспасените деца). Вместо това ще изберете насочен към Благовестие-то урок и ще го преподадете на децата. При този вид урок също се преподава една основна истина (или има един специален акцент), също като предишните описани уроци, но при него истината е приложена единствено към неспасените деца. Важно е да помните, че като цяло тези деца имат по-ограничено разбиране за библейската истина и за Благовестието. Ето защо е важно да преподадете добре една основна истина. Ако включите други избрани истини, ги използвайте единствено за допълване и изясняване на основната.

По-голямата част от остатъка на тази глава разглежда този вид урок. В края на главата има включени няколко плана на насочени към Благовестието уроци.

➤ **Използвайте насочен към растежа урок**

Може да преподавате на малка група деца, всички от които, доколкото знаете, са приели Господ Исус Христос за свой Спасител. Възможно е да сте родител, чиито деца са приели Господ Исус и искате да им преподавате библейски уроци.

В подобна ситуация вашият метод на преподаване на библейски урок също ще бъде малко по-различен от представения в тази книга – „**една** основна истина и **две** приложения“. Във вашия насочен към растежа урок ще преподадете една основна истина, но ще я приложите единствено към спасените деца. Така ще имате повече време да им помогнете да израснат чрез вашето преподаване. Разбира се, от време на време, редовно, в самия библейски урок или в

други части от програмата, ще напомняте на децата прекрасната вест на Благовестието.

Насочени към Благовестието уроци (или специални евангелизационни уроци)

Насоченият към Благовестието (или специалният евангелизационен) урок в много отношения прилича на уроците, за които говорим в тази книга. Този урок, например, преподава една основна истина. Съществуват обаче и няколко съществени разлики:

- Основната истина трябва да бъде ясно евангелизационна и да предоставя добра основа за евангелизиране на децата.

Например коя от следните три основни истини бихте използвали, като добра основа за евангелизиране?

- ✓ Единствено Исус Христос може да спаси и да променя момчетата и момичетата.
  - ✓ Бог води Своите деца.
  - ✓ Исус Христос обича момчетата и момичетата и иска те да дойдат при Него.
- Нужно е да приложите основната истина **единствено** към спасените деца.

Това е основната разлика между този урок и по-често използвания вид урок, при който основната истина се прилага едновременно към спасените и спасените деца. (Дори ако случайно присъстват спасени деца, за тях ще бъде добре да чуят отново Благовестието и неговото приложение.)

- Тъй като пропускате приложението за спасените деца, ще разполагате с повече време, за да преподадете другите истини в урока, които ще споменете в подкрепа, пояснение и обяснение на основната истина. Така ще имате добре оформено евангелизационно послание.

Би трябвало да е очевидно, че не всеки библейски урок е подходящ за подобен вид преподаване. Има уроци, които можете да преподавате при специални случаи. Ще видите някои от тях на следващите страници.

Има определени истини, които трябва да се опитате да включите във всеки насочен към Благовестието урок:

Във всеки евангелизационен урок трябва да включите следното:

- *Поучение за греха и неговите последствия.*
- *Поучение за това, което направи Исус Христос.*
- *Поучение за това какво трябва да направят децата, за да бъдат спасени.*

Нека разгледаме накратко три насочени към Благовестието урока и да видим как, на първо място, да преподадем една основна истина, и как да я приложим (единствено) към неспасените деца. След това ще видим какви други истини можем да включим. Ще ги разгледаме малко по-подробно.

- Насочен към Благовестието урок за Ноевия ковчег (Битие 6-8)
  - ✓ Основната истина може да бъде: *„Бог е свят и справедлив и трябва да накаже греха.“*
  - ✓ В този случай тази истина може да бъде приложена само към неспасените деца, за да им покажете, че ако се покорят на Божията заповед и повярват в Исус Христос, ще бъдат спасени.
„(Но) Бог няма да те накаже, ако повярваш в Исус Христос.“
  - ✓ В този урок можете също така да включите следните истини, които откриваме в пасажа, и накратко да ги преподадете:
    - святостта и справедливостта на Бога;

- греховността на човека;
- Има само един начин за спасение, включително и факта, че Исус Христос ги обича, и умря за техните грехове (истина, която не е в пасажа).

Тези истини е нужно да подкрепят основната истина и приложението.

➤ Ако преподавате урока за Закхей (Лука 19:1-10):

✓ Основната истина може да бъде: *„Господ Исус Христос кани грешните момчета и момичета да дойдат при Него.“*

✓ В този случай тази истина може да бъде приложена само към неспасените деца, за да им помогнете да разберат какво направи за тях Исус Христос и че Той иска да ги спаси.

„(Следователно) Ела при Него днес и Той ще те приеме, и ще те спаси.“

✓ Тук можете също така да преподадете накратко следните истини, които откриваме в пасажа:

- греховността на човека;
- любовта на Исус Христос;
- промяната, която носи спасението.

➤ Ако преподавате урока за блудния син (Лука 15):

✓ Основната истина може да бъде: *„Исус Христос обича грешните хора и иска те да загърбят греха и да дойдат при Него, за да получат прощение.“*

✓ В този случай тази истина може да бъде приложена само към неспасените деца.

„(Следователно) загърби своя грях, ела при Него и Го помоли да ти прости.“

✓ В този урок можете накратко да преподадете следните истини, които откриваме в пасажа:

- греховността и нуждата на грешника;

- нуждата от покаяние;
- резултатите от спасението.

Важно е обаче да помним, че не трябва да се опитваме да включваме прекалено много истини в насочения към Благовестието урок. Има други места във вашата програма, в които можете да включите подходящи истини, които да ви помогнат допълнително да преподадете и приложите основната истина.

Отново искам да подчертая, че не всеки библейски урок е подходящ за насочен към Благовестието урок и затова е нужно направите внимателен избор на библейски пасаж.

Ето още няколко примера за уроци (освен Ной, Закхей и блудния син), които могат да бъдат използвани евангелизационно по описания по-горе начин:

- Етиопският евнух (Деяния 8:25-40)
- Моисей и медната змия (Числа 21:1-9; Йоан 3:14-18)
- Пасхата (Изход 11, 12)
- Нееман (4 Царе 5:1-27)
- Рождествената история (Матей 1:18-25; Лука 2:1-21)
- Адам и Ева, и грехопадението (Битие 2:8-17; Битие 3:1-24)
- Обръщението на Савел (Деяния 7:58; 8:1; 9:1-22; 26:9-18)
- Смъртта на Исус Христос (Лука 22:39-71; 23:1-49)
- Възкресението на Исус Христос (Лука 23:50-56; Лука 24:1-49)

Методите на подготовка и представяне на тези библейски уроци, разбира се, остават същите, като описаните в тази книга.

На страници 129 до 135, в края на тази глава, ще намерите планове на първите три насочени към Благовестието урока споменати по-горе. Те ще ви помогнат да разберете какво имам предвид. Можете да ги използвате, когато говорите **само** на неспасени деца и искате да ги евангелизирате. За да съм ви максимално полезен, тези планове са по-подробни от примерните планове на страници 109-114, които обикновено бихте използвали. Също така съм обозначил всяко място, на което е **възможно** да включите преподаване на основната истина и на

нейното приложение за спасените деца. Не е задължително да използвате всяко от тях.

Включил съм и другите истини, които трябва да споменете, за да помогнат в преподаването и приложението на основната истина в изречения в скоби, вместо в отделна колона (както на страница 109). Този метод на преподаване на библейски урок, който е насочен към спасените деца, ни дава възможност, както вече видяхме, да включим тези истини и да ги разгледаме малко по-задълбочено.

Вероятно в началото ще ви бъде доста трудно да преподавате максимално добре насочените към Благовестието уроци. Нужни са практика и постоянство. На първо място избирайте уроци с евангелизационна основна истина, която лесно се открива, преподава и прилага към спасените деца. Вашата цел в тези и следващите уроци е да преподавате една основна евангелизационна истина възможно най-задълбочено и да включите други истини, които да ви помогнат в преподаването и в прилагането на тази основна истина. Бъдете търпеливи в усъвършенстването на този метод.

Междувременно има опасност да отделите повече от нужното време за другите истини. Ако това стане, не се притеснявайте и не се ядосвайте. В крайна сметка преподавате истина. Преди да започнем да тичаме, се научаваме да ходим! Важното е да ПРЕПОДАВАМЕ ИСТИНА в тези уроци и да я прилагаме към спасените деца. С течение на времето, с постоянство и придобиване на опит, ще се научите.

Насочени към растеж уроци

В много отношения насоченият към растеж урок е сходен с уроците, които вече описахме. В него също се преподава една основна истина, но съществуват и няколко значими разлики:

- Основната истина трябва да бъде особено полезна и нужна на спасените деца.

Например:

- ✓ Святият Дух живее във всеки вярващ.
  - ✓ Бог обещава никога да не оставя Своите деца.
  - ✓ Бог иска да се променяме по подобие на Исус Христос.
- Трябва да приложите основната истина единствено към спасените деца. Това е най-основната разлика между този вид урок и по-често срещания вид уроци, в които основната истина се прилага към спасените и към неспасените деца.
  - Тъй като не правите приложение за неспасените деца, ще разполагате с повече време да преподадете и приложите основната истина към спасените деца.

Методите на подготовка и представяне на тези библейски уроци, разбира се, остават същите, като описаните по-рано в тази книга.

Не всеки библейски урок е подходящ за този вид насочен към растеж урок. Има много уроци, които можете да използвате в тези специални ситуации. Например:

- Съпруга за Исаак (Битие 24:1-67) с основна истина: *„Бог води Своите деца.“*

Приложението за спасените деца може да бъде: *„(Следователно) помоли се Бог да те води и Той ще го направи.“*

Като пропуснете приложението за неспасените деца, в този случай, ще имате повече време да покажете на децата християни, че се нуждаят от водителство и как Бог води днес, особено чрез Своето Слово.

- Йона бяга от Бога (Йона 1-3) с основна истина: *„Бог започва да говори на околните за Него.“*

Приложението за спасените деца може да бъде: *„(Следователно) помоли Бог да ти покаже с кого иска да говориш за*

*Него и след това **Му се покори.***“

Като пропуснете приложението за спасените деца, в този случай, ще имате повече време да покажете на децата християни важността да свидетелстват на другите, според както Бог ги води.

- Добрият самарянин (Лука 10:25-37) с основна истина: *„Бог иска Неговите деца да обичат, помагат и да се грижат за хората в нужда.“*

Приложението за спасените деца може да бъде: *„(Следователно) помисли си за някой, който действително се нуждае от помощ и му помогни.“*

Като пропуснете приложението за спасените деца, в този случай, ще можете да говорите по-подробно как на практика да помагате на околните.

Примери за други подобни уроци:

- Съпруга за Исаак (Битие 24:1-69).
- Господ Исус укротява бурята (Марко 4:35-41).
- Данаил опазва себе си чист (Данаил 1:1-21).

Можете да видите планове на споменатите по-горе три урока насочени към растеж на страници 135 до 141. За да съм ви максимално полезен, във всеки план на урок съм ви показал всяко **ВЪЗМОЖНО** място, на което можете да преподадете и да приложите основната истина. Подробности за това как можете да го направите са включени в изреченията в скоби. Не е задължително да използвате всяко едно от тях. Този метод ви дава повече време за подобни подробности, защото е насочен към спасените деца. Отново, за ваше улеснение, съм направил по-подробен от обикновено план на всеки урок.

Нужно е да запомните два факта по отношение на този вид адаптирани уроци:

- Мисля, че ще ги използвате сравнително рядко. Няма да попадате често в ситуации, в които ще преподавате единствено на спасени деца. Насочените към Благовестието

уроци се използват много по-често от насочените към растеж уроци, защото много по-често ще ви се налага да преподавате само на невярващи деца. Обикновеният вид библейски урок, при който една основна истина се прилага едновременно към спасените и към неспасените деца (който ви показахме в тази книга) се използва много по-често от тези два вида адаптирани уроци.

- Нужно е да помните, че ако редовно преподавате на група спасени деца (във вашето Неделно училище или във вашия дом), е нужно често да им напомняте в уроците си Благовестието:
  - ✓ Първо, защото това ще им помогне и ще стимулира техния духовен растеж.
  - ✓ Второ, защото ще им напомни посланието, което имат отговорност да споделят с околните.

Урок насочен към Благовестието – 1

Етиопският евнух

(Деяния 8:25-40)

Основна истина: Единствено Исус Христос може да спаси грешника и да му помогне да познае Бога.

Лично приложение за спасените: Ако повярваш в Исус Христос, ще бъдеш спасен и ще започнеш да опознаваш Бога.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Някога бил ли си истински разочарован? Надявал ли си се нещо да се случи, а то не се е случило? Дайте пример от личния си живот или от живота на някой друг.

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

- А. Високопоставен африканец отиваше в Ерусалим да се поклони на Бога.
- Б. Пътуваше към дома си в своята колесница. Беше разочарован, защото не познаваше Бога. Все още не знаеше, че има само един начин, по който Бог може да бъде познат.
- В. Докато пътуваше, той четеше. Продължаваше да търси Бога.
- Г. Четеше от Библията, от първата ѝ част (Стария завет). Отново беше разочарован, защото не можеше да разбере това, което четеше.
- Д. Бог видя, че етиопецът Го търсеше и искаше да Го познае.
- ОИИ *(Ти искаш ли да познаеш Бога? Бог иска хората да намерят единствения път към Него и всички, включително и ти, да Го познаят.)*
- Е. Бог говори на Филип и му каза да тръгне по пътя, на юг от Ерусалим.
- Ж. Филип се подчини.
- З. Бог каза на Филип да се приближи до етиопската колесница.

- И. Филип се подчини и чу какво четеше етиопецът.
- Й. Той четеше пасаж от Стария завет, в който се говореше за Агнеца, Който умря за грешните хора.
- ОИ *(Знаеш ли кой е този Агнец? Това е Господ Исус Христос, Божият Агнец. Именно Той умря за грешните, за да може да ги спаси. Единствено и само Той може да помогне на грешните хора да познаят Бога. Той каза: „Аз съм пътят... никой не идва при Отец освен чрез Мен“ (Йоан 14:6).*
- К. Филип го попита дали разбира.
- Л. Той отговори, че не разбира и помоли Филип да му помогне.
- М. Филип се качи в колесницата и започна да му обяснява.
- Н. Филип обясни, че този Агнец е Господ Исус, Божият Агнец.
- О. Той обясни, че Исус е Божият Син, Който дойде, за да умре за греховете на хората, включително и на африканците.
- ОИ П. Филип му обясни, че тъй като Исус умря, може и иска да спаси онези, които вярват в Него, и че чрез Него хората могат да познаят Бога.
- ОИН *(Той дойде да умре и заради твоите грехове. Той е единственият път към Бога. Помолил ли си Исус Христос да те спаси? Ако не, можеш да го направиш днес. Така ще бъдеш спасен и ще започнеш да опознаваш Бога.)*

III. КУЛМИНАЦИЯ

Благодарение на обясненията на Филип африканецът разбра и повярва в сърцето си. Той прие Исус Христос за свой Спасител. Нямаше и следа от разочарованието му. Искаше и другите да разберат какво беше направил и затова помоли Филип публично да го кръсти във вода.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- ОИН *(Осъзнаваш ли, че Исус Христос е единственият път към Бога? Спомни си Неговите думи: „Аз съм пътят...*

никой не идва при Отца освен чрез Мен.“ Повярвал ли си в Него? Греховете ти простени ли са? Започнал ли си да познаваш и да се покланяш пред Бога? Днес повярвай в Исус Христос и също като този африканец ще започнеш нов живот.)

Урок насочен към Благовестието – 2

Моисей и медната змия

(Числа 21:1-9; Йоан 3:14-18)

Основна истина: Исус Христос понесе Божието наказание за греха на кръста.

Лично приложение за спасените: Повярвай в Исус Христос и няма да бъдеш наказан за твоя грях.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

„Змии! Змии! Отровни змии!“ Хората тичаха във всички посоки. В целия лагер настана суматоха. Много хора бяха ухапани. Не бих искал да попадна в такъв лагер. А ти? Какво ставаше?

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

- А. Бог беше добър към израилтяните. Той ги изведе от Египет; помогна им да прекосят Червено море; даваше им вода и манна; защитаваше ги от враговете.
- Б. Какво направиха те? Оплаквах се от Бога.
- ОИ *(Непокорството спрямо Бога или пренебрегването Му са грях. Те съгрешиха, но ние всички съгрешаваме.)*
- В. Бог изпрати отровни змии.
- Г. Много хора бяха ухапани и умряха.
- ОИН *(Бог винаги наказва греха. Ти и аз също сме съгрешили и резултатът е по-сериозен от смъртта. Ако не се спасим, ще бъдем завинаги разделени от Бога.)*
- Д. Хората бяха изобличени за своя грях.
- ОИН *(Добре е да осъзнаем, че сме грешни; това е първата стъпка към спасението.)*

Е. Помолиха Моисей да се помоли за тях.

Ж. Моисей се помоли за тях.

З. Бог му каза да направи медна змия и да я издигне на един прът. Хората щяха да живеят, заради змията.

И. Много години по-късно Господ Исус Христос каза, че както Моисей издигна змията, така и Той трябва да бъде издигнат.

(Ти и аз можем да живеем вечно, защото Господ Исус беше издигнат на кръста и понесе Божието наказание за нашия грях.)

ОИН Й. Моисей каза на хората, че трябва да „погледнат“ към медната змия, за да се спасят от смъртта. Да погледнеш означава да повярваш, да очакваш и да се довериш.

К. Заповедта беше проста. Щеше ли да има ефект? Подействия, защото това беше Божия заповед.

III. КУЛМИНАЦИЯ

Всеки, който погледна към змията, беше изцелен. Тези, които не погледнаха, умряха.

(Ако не си спасен, можеш да погледнеш към Господ Исус и да повярваш в Него. Ако направиш това, ще бъдеш спасен завинаги. След като Господ Исус говори за медната змия, за Себе Си и за Своята смърт на кръста, Той каза:

ОИН *„За да не погине нито един, който вярва в Него (т. е. Исус Христос), но да има вечен живот“ (Йоан 3:15).*

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

(Разкажете историята за Чарлс Спърджън, известният проповедник и пастор в Англия от края на 1800-та година. Като дете той искал да бъде спасен от греховете си, но не можел да намери отговора.

Една неделна сутрин тръгнал на църква. Валяло сняг и не успял да стигне до своята църква. Затова влязъл в една малка църква наблизо по пътя. Там имало само няколко души. Пасторът не успял да отиде заради снега. Човекът, който говорил, не бил проповедник. Той непрекъснато се връщал към стиха: „Към Мен погледнете и спасени

бъдете“ (Исаия 45:22). След това погледнал към младия Спърджън и казал: „Младежо, изглеждате ужасно. Защо не погледнете към Господ Исус и Той ще ви спаси?“ По-късно, спомняйки си тази случка, Чарлс казва: „В този момент действително погледнах към Него. Не можех да отвърна погледа си. Повярвах в Него за първи път и бях спасен.“

ОИН Днес ще погледнеш ли към Господ Исус? Ще повярваш ли в Господ Исус, за да бъдеш спасен? Погледни към Него и повярвай в Него. Библията казва, че ако го направиш, няма да погинеш, но ще имаш вечен живот (Йоан 3:15).

Урок насочен към Благовестието – 3

Пасхата (Изход 11-12)

Основна истина: Исус Христос е Божият Агнец, Който умря, за да спаси грешните хора.

Лично приложение за неспасените: Повярвай в Исус Христос и ще бъдеш спасен.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Беше почти полунощ. Навсякъде беше много тихо. Ще стане ли или няма да стане? Израилтяните знаеха, че ще стане и бяха готови. В Египет обаче имаше хора, които им се присмиваха и казваха: „Това никога няма да се случи!“ Грешаха. Случи се. Какво се случи? Ще разберем от историята ни днес.

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

А. Бог беше изпратил девет язви на египтяните, но те не искаха да пуснат децата на Израел да отидат да се поклонят.

(Опишете някои от язвите.)

Б. Какво направиха те? Оплакваха се от Бога.

ОИ *(Бог обяви десета, последна язва – смъртта на всички първородни. Това беше последствие от техния грях.)*

- В. Бог каза на израилтяните как да се спасят от тази язва.
- Г. Всяко семейство трябваше да избере съвършено мъжко агне – така, чрез агнето, първородният син щеше да бъде спасен.
- ОИ *(Спасението за нас идва чрез Исус Христос – Той е нашият съвършен агнец.)*
- Д. Трябваше да държат агнето в домовете си четири дена.
- Е. Трябваше да убият агнето. То трябваше да умре, за да може първородният син да бъде спасен.
- ОИ *(Нашият Агнец, Господ Исус, трябваше да умре за нашите грехове. Той умря за нас и понесе нашето наказание, за да можем ние да бъдем свободни.)*
- Ж. След това кръвта на агнето трябваше да бъде поръсена върху праговете на къщата.
- ОИН *(Всеки от нас трябва да направи нещо. Ако не си спасен, е нужно да повярваш в Христос. Ако не повярваш в Него, няма да бъдеш спасен.)*
- З. Дойде Пасхата.
- И. Всеки дом, който нямаше агне и не беше поръсил с кръв праговете си, беше посетен от ангела на смъртта.
- Й. Само онези къщи, чиито прагове бяха поръсени с кръв, бяха спасени.
- ОИН *(Бог трябва да накаже греха, но ти можеш да бъдеш спасен от Божието наказание, ако повярваш в Исус Христос. Няма друг начин.)*
- К. Бог им каза да изядат агнето, да обуят обувките си и да са готови да тръгнат.
- Л. Фараонът извика Моисей.

III. КУЛМИНАЦИЯ

„Върви с израилтяните. Оставете мен и народа ми!“
– заповяда фараонът.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Моисей и израилтяните потеглиха. Те бяха живи заради кръвта на агнето, която беше на праговете на домовете им.

ОИН *Покорил ли си се на Бога, като приемеш Господ Исус Христос за свой Спасител? Ако си го направил, кръвта на Господ Исус е премахнала всичкия ти грях и ти си в безопасност от Божия съд и наказание. Ако не си го направил, Бог иска днес да повярваш в Господ Исус Христос и да бъдеш спасен. Ако действително искаш да го направиш, Му кажи: „Господи Исусе, аз съм грешен. Съжалявам за всички неща, които съм направил против Теб. Благодаря Ти, че умря за мен. Моля Те, сега ме спаси.“*

Той ще те спаси, ако Го помолити. Бог обещава, че „кръвта на Сина Му Исус Христос ни очиства от всеки грях“ (1 Йоан 1:7). Това обещание важи само за онзи, който вярва в Него.

Урок насочен към растежа – 1

Съпруга за Исаак

(Битие 24:1-69)

Основна истина: Бог води Своите деца.

Лично приложение за спасените: Помоли се Бог да те води и Той ще го направи.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Някога налагало ли ти се е да вземаш трудно решение за това как да похарчиш джобните си пари или с кои момчетата и момичетата от училище да си по-близък приятел? Какви други трудни решения ти се е налагало да вземаш?(Обсъдете.) Един човек, който живял преди много години, трябваше да вземе важно решение. Той се нуждаеше от помощ.

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

A. Авраам и Сара нямаха деца и бяха стари.

- Б. Бог им даде син – Исаак. Те много го обичаха.
- В. Бог обеща на Авраам и на Исаак, че ще имат много наследници.
- Г. Исаак не беше женен.
- Д. Авраам имаше един специален слуга, чието име не е посочено в историята.
- Е. Авраам го помоли да се върне в неговата родина и да намери съпруга за Исаак.
- Ж. Авраам знаеше, че ще бъде трудно за слугата му да
 ОИ вземе толкова важно решение и му каза, че Бог ще го води.
- З. Слугата обеща да изпълни задачата и тръгна.
- И. Когато приближи крайната точка на пътуването си и спря на един кладенец, слугата се помоли Бог да му покаже кого да попита. Обяснете каква беше молбата му. Знаеше, че Бог ще го води.
 ОИ
- ОИС *(Когато си изправен пред трудно решение и ти трябва да се помолити Бог да ти покаже какво да направиш.)*
- Й. Ревека дойде при кладенеца и след като я помоли, му даде вода и предложи да напои и камилите му, точно както той беше помолил Бог да го води.
- К. Така той разбра, че това е жената, на която да предложи да стане съпруга на Исаак.
(Бог ще води и теб, ако Го помолити. Основният начин, по който го прави днес е чрез Своето Слово, Библията. (Обяснете.)
- ОИС Л. Слугата даде на Ревека подаръци от своя господар.
- М. Ревека си отиде у дома и каза на семейството си какво се беше случило.
- О. Слугата беше поканен в дома им.
- ОИ П. Той обясни как Бог го беше водил и разбра, че Ревека е далечна роднина на неговия господар.
- ОИС *(Не е ли прекрасно как Бог контролира и води чрез обстоятелствата? Той може да използва обстоятелствата*

(или нещата, които се случват), за да те води.)

Р. Той попита родителите на Ревека (и самата нея) дали би отишла с него, за да се омъжи за Исаак. Всички се съгласиха. И така, всичко се подреди.

ОИС *(Бог знае всичко. Той не допуска грешки. Той знае какво е най-добро за теб и иска да те води и да ти помага. Довери Му се.)*

С. Слугата благодари на Бога за Неговото водителство.

III. КУЛМИНАЦИЯ

Слугата се върна със съпруга за Исаак. Не след дълго тя видя Исаак. Какво ли вълнение е било!

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ОИС *(Ако си християнин, Бог иска да те води във всички решения, които вземаш, особено при по-трудните от тях. Господ Исус обеща, че Неговият Свети Дух „ще ви упътва към всяка истина“ (Йоан 16:13). Непременно се моли Бог да те води и продължавай да четеш Неговото Слово.)*

Урок насочен към растежа – 2 **Господ Исус укротява бурята** (Марко 4:35-41)

Основна истина: Господ Исус е с хората, които Го обичат и Му служат, когато попаднат в трудни ситуации.

Лично приложение за спасените: *Не се страхувай от нищо.*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Някога страхувал ли си се? От какво се страхуват децата? (Обсъдете.)

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

А. Исус каза на учениците, които Го обичаха и Му служеха, да минат от другата страна на езерото.

- Б. Те оставиха множеството и влязоха в лодката.
- В. Господ Исус беше изморен, защото Той едновременно бе истински човек и Бог.
- Г. Той легна в лодката и заспа.
- Д. Надигна се ужасна буря.
- ОИ Е. Учениците се изплашиха. Сякаш забравиха, че Исус Христос беше с тях в лодката.
- Ж. Големи вълни връхлитаха върху лодката и тя започна да потъва.
(Това беше много трудна ситуация. Някога попадал ли си в такава ситуация? Изплаши ли се? Какво направи?)
- З. Те видяха, че Господ Исус спи в лодката.
- И. Събудиха Го и Му казаха: „Нима не Те е грижа, че загиваме?“
- ОИ *(Те бяха уверени, че ще потънат, въпреки че Господ Исус беше с тях.)*
- Й. Господ Исус стана и смъмри вятъра и морето. Той каза: „Мълчи! Утихни!“
- ОИС *(Те не трябваше да се страхуват. Той беше с тях през цялото време. Ако обичаш и служиш на Господ Исус, ти също не трябва да се страхуваш, защото Той е с теб. Обяснете обещанието на Господ Исус в Матей 28:20. Какво трябва да направиш, когато се страхуваш?)*

III. КУЛМИНАЦИЯ

Вятърът и морето утихнаха. Господ Исус каза на учениците: „Защо сте толкова изплашени? Защо не вярвате в Мен?“

- ОИС *(Господ Исус има властта да се справи с всяка трудна ситуация, без значение каква е тя. Просто е нужно да вярваш в Него. Той казва в Библията: „Моя мир ви давам“ (Йоан 14:27).*

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- ОИС *(Посред всяка трудна ситуация Господ Исус може да премахне страха ти и да ти даде мир. (Обяснете Йоан*

14:27.) Най-добрият пример за мир е картина изобразяваща ужасна буря (светкавици, огънати дървета, силен дъжд) и едно малко птиче, което е кацнало на един огънат клон и пее.)

Урок насочен към растежа – 3

Данаил опази себе си чист

(Данаил 1:1-21)

Основна истина: Бог иска Неговите деца да пазят телата си чисти.

Лично приложение за спасените: Трябва да казваш „Не.“ на неща, които могат да ти навредят.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Сещаш ли се за нещо, което може да навреди на твоето тяло? Приятелите ти в училище някога карали ли са те да правиш неща, които не са правилни и които биха могли да те наранят? (Отделете време за кратка дискусия.)

II. РАЗВИТИЕ НА СЪБИТИЯТА

- А. В Ерусалим дойдоха войници от Вавилон и плениха града.
- Б. Цар Йоаким беше пленен.
- В. От Божия храм бяха откраднати вещи.
- Г. Вавилонският цар даде заповед какво да бъде донесено във Вавилон от Ерусалим:
  - ✓ Млади мъже от знатен произход.
  - ✓ Здрави, силни и умни мъже
- Д. Те трябваше да бъдат хранени с най-добрата царска храна и да пият от царското вино.
- Е. Трябваше да бъдат обучавани в продължение на три години, след което да бъдат представени на царя.
- Ж. Четирима от тези младежи бяха Данаил, Анания, Мисаил и Азария.

3. Имената им бяха сменени с вавилонски имена.

(Кажете ги.)

ОИ И. Данаил реши в сърцето си да не яде от царската храна и да не пие от неговото вино, защото искаше да опази тялото си чисто. Тази храна и това вино бяха жертвани на идоли.

ОИС *(Библията казва: „вашето тяло е храм на Святия Дух“ (1 Коринтяни 6:19). Затова е нужно, също като Данаил, да го пазите чисто. Днес има други неща, които могат да ви навредят и е нужно да им кажете „Не“. Дайте примери за такива неща.)*

Й. Той поиска разрешение да яде друга храна. Помоли учтиво. Беше твърд, но учтив и любезен.

ОИС *(Ние също трябва да бъдем твърди, но учтиви и любезни, когато трябва да кажем „Не.“)*

К. Молбата му беше отхвърлена поради страх от реакцията на царя.

Л. Данаил предложи десет дена изпитателен срок, през които да яде само зеленчуци и да пие вода. Отново предложи учтиво и с уважение.

ОИС *(Винаги трябва да реагираме учтиво и уважително към хората, които искат да направим неща, които мислим, че не трябва да правим.)*

М. Молбата му беше удовлетворена.

Н. Изпитателният срок изтече. Четиримата младежи изглеждаха по-добре от останалите.

О. Продължиха да се хранят със зеленчуци и вода.

П. Бог ги благослови и има даде знания, умение да учат и мъдрост

ОИС *(Бог винаги благославя хората, които Му се покоряват и са готови да кажат „Не.“ на онези неща, които могат да им навредят.)*

III. КУЛМИНАЦИЯ

Когато ги доведоха при царя, те бяха десет пъти по-

умни и по-здрави от останалите, и получиха важни постове в страната.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ОИС Бог винаги почита онези, които Го почитат.
(Когато казваш „Не.“, може да не получиш одобрението на останалите, но ще бъдеш угоден на Бога и Той ще те благослови.)

Глава 12

Как да представите своя библейски урок

В тази последна глава ще разгледаме няколко полезни практически предложения при представяне на библейския урок.

Колко често удоволствието от вкусната храна е развалено от начина, по който е сервирана. Кафето е студено, филийката е прегорена, яйцето – прекалено твърдо сварено... Нужно е било още малко усилие и мисъл, и резултатът е щял да бъде отличен. Колко често сме виждали прекрасна картина в неподходяща и грозна рамка?

Същото се случва и с много библейски уроци. Те съдържат прекрасен материал, но са представени по такъв скучен, безинтересен и лишен от въображение начин, че резултатът е почти нулев. И така, как можем да представяме своите библейски уроци по привлекателен и ефективен начин? Нужно е да следваме и да спазваме десет правила.

1. Бъдете добре подготвени

Някой е казал, че подготовката е деветдесет процента от представянето. Учител, който добре е приготвил урока си, като цяло ще бъде ефективен в своето преподаване и същевременно с това ще бъде спокоен и по-радостен, докато преподава.

Добрата подготовка включва следните неща:

- Време, прекарано в молитва
- Време, прекарано в подробно изучаване на пасажа, върху който се основава урокът.
- Време, прекарано в написването на подробен план на урока. Той ще съдържа, както вече видяхме, четири точки: въведение, прогресия на събитията, кулминация и заключение. Също така ще включва ясно формулирана основна

истина, две приложения и обозначение къде ще се спрете на всяко от тези три неща.

- Време, прекарано в упражняване на урока. Не се опитайте да запомните урока, защото това води до загуба на спонтанност, което е една от основните характеристики на вашето служение за постигане на ефект при децата. Нужно е обаче внимателно да научите своя урок и да го упражните предварително. Така ще можете да го преподавате спокойно. Планът на урока, който сте написали и сте сложили в Библията си, ще ви помогне да не се отклонявате.
- Време, прекарано в подготовка на нагледни пособия, които ще използвате. Подредете ги предварително. Те ще помогнат на децата да „видят“ историята и урока. И не забравяйте, че вие сте най-доброто нагледно пособие!

2. Използвайте Библията си

Тук има няколко правила, които да помним:

- По възможност дръжте Библията в ръка, докато преподавате или често я споменавайте.
- Ако поради нагледните пособия, които използвате, не можете да го правите, оставете Библията си отворена на масичка до вас и я вземайте при всяка възможност.

Прочетете от нея стих или част от стих, когато е подходящо. Не четете дълги пасажки.

Начинът, по който използвате Библията, е важен нагледен урок за децата. Всяка седмица те виждат, че техният учител преподава от Библията.

3. Живейте вашия урок

Ако сте добре подготвени и задълбочено сте разсъждавали върху урока. Той ще стане част от вас. Когато преподавате, влезте в урока. Не преподавайте с безразличие, незаинтересовано. Накарайте вашата история и урок да оживеят.

- Поставете се на мястото на всеки един от главните герои. Така те ще оживеят. Например трябва да усетите и да покажете голямата радост на бащата, когато посреща в дома си блудния син.
- Променяйте изражението на лицето си, докато преподавате.
- Не стойте неподвижно! Някои говорители използват само интонация. Останалите части от тялото им са замръзнали в една поза. Не се притеснявайте да се движите или да правите жестове, докато говорите.
  - ✓ Можете да използвате тялото си, за да предадете посланието. Можете да движите ръцете, краката, очите, веждите, устата, главата си. Правете го естествено и децата ще харесат повече урока.
Госпожица Франсис Бенет, невероятен разказвач на истории, която служи дълги години със СЕД в САЩ, използваше много добре движенията. Едно малко момче, което гледало нейното предаване за Давид, се скрило, когато тя „хвърлила“ камък с въображаемата си прашка.
  - ✓ Внимавайте да не сочите непрекъснато с показалец към децата или да режете въздуха с ръка. Жестовите с ръце могат да ви помогнат, но не трябва да бъдат премерени, безцелни или преувеличени.
  - ✓ Не преувеличавайте движенията на тялото и не прекалявайте с тях, за да не станете смешни. Ако това стане, децата могат да ви се присмиват и посланието ви ще бъде омаловажено.
- Ефективно използвайте гласа си:
  - ✓ Трябва да е благ, не груб.
  - ✓ Трябва да е ясен и приятен при слушане – не прекалено силен.
  - ✓ Трябва да е естествен, не да звучи по-особено, когато преподавате.

- ✓ Трябва да е естествен, не писклив или креслив.
- ✓ Говорете така, че децата на последната редица да могат да ви чуват добре (но не и децата в съседния град).
- ✓ Интонацията ви трябва да бъде разнообразна според това, което се случва в урока.
  - Променяйте скоростта – говорете по-бързо по време на вълнуващи моменти и по-бавно при тъжни моменти.
  - Променяйте силата на гласа – говорете по-силно, когато се случва някакво действие и по-тихо, за да подсилите очакването да се случи нещо.
- Прекият разговор и диалог между героите може да бъде много ефективен и да породи голям интерес. Внимавайте с въображението. Кажете на децата, когато си представяте, как би могло да се е случило нещо и че Библията не ни казва дали е било точно така. Придържайте се към текста на Писанията.
- Паузите могат да ви помогнат, когато искате да промените чувството или мисълта. Могат да бъдат много ефективни и в изграждане на очакване.
- Бъдете ентузиазирани и разказвайте енергично. Децата обичат действия.
- Спрете, когато стигнете края. Когато стигнете края на историята, трябва вече да сте преподали това, което сте планирали. Краят не е подходящ момент да започнете да преподавате.

Някой е казал нещо мъдро:

„Изправете се, за да бъдете видени; говорете, за да бъдете чути; замълчете, за да бъдете оценени.“

4. Внимавайте какви думи използвате

Не е толкова важно какво казвате, а това, което децата разбират:

- Уверете се, че децата разбират от вашите думи това, което разбирате и вие. Внимавайте да не използвате богословски думи и християнски клишета. Не предполагайте, че децата ще разберат думи като „спасен“, „вечен живот“, „грях“ и „вяра“.
- Не използвайте дълги и заплетени изречения. Използвайте кратки и прости изречения.
- Помнете, че децата разбират всичко буквално. Обяснявайте думи, които могат да бъдат разбрани погрешно. Какво ще разберат децата от фрази като например: „водоносите на Геден“, „керван с камили“ или „тръстикова кошче“?
- Не повтаряйте думи и фрази, като „Нали така?“ или „Момчета и момичета“.
- Използвайте звукоподражателни думи, докато разказвате, като например: „Щрак! и оковите се затвориха около китките на Петър. Той не можеше да избяга.“

5. Имайте лично отношение

Важно е да имате добри взаимоотношения с децата, да не им говорите незаинтересовано.

- Гледайте към децата, докато им говорите. Стремете се да поддържате очен контакт с **всички** деца. Опитвайте се да не използвате записките си много често.
- Не се взирайте продължително в една точка най-отзад на стената или в дадено дете.
- Избягвайте да гледате или да говорите на нагледните пособия.
- Използвайте формата „ние“, за да включвате себе си с децата. Например: „Всички ние се нуждаем от Спасител“ или „Всички ние пристъпихме Божиите закони.“
- Използвайте формата „ти“, особено когато правите пряко

приложение.

- Опитайте се да запомните имената на децата и да ги използвате, когато се обръщате към дадено дете по време на часа.

6. Избягвайте прекалено много хумор

Вашата задача не е да забавлявате децата. Затова не се превръщайте в палячо. Вие имате отговорното служение да преподавате Божието Слово на децата. Понякога се случват смешни неща. Може да допуснете грешка или в самия урок да има нещо смешно. Децата ще се посмеят. Така и трябва да бъде, защото смехът и забавните моменти са част от живота. Посмейте се с тях, но никога не допускате смехът да попречи на урока.

Ако имате чувство за хумор, не го потискайте, а го контролирайте. Ако нямате чувство за хумор, ще ви бъде много трудно да служите сред деца.

7. Следете външния вид и действията си

Нужно е да помните няколко неща, свързани с външния вид и това, което децата виждат, когато им преподавате:

- Огледайте се внимателно в огледалото, преди да застанете пред децата, за да се уверите, че всичко е наред.
- Почитайте Христос с начина, по който се обличате.
- Преподавайте изправен. Стойте на два крака, не заставайте небрежно.
- Не стойте изкуствено, като на парад.
- Избягвайте повтарящи се жестове, като например да си играете с очилата, да пристъпвате от крак на крак, да си пригладите косата или да си играете с нещо в джоба.
- Не забравяйте да се усмихвате от време на време.

8. Бъдете себе си

Когато гледате как други хора преподават на децата, можете да си помислите: „Иска ми се да бях като него.“ Можете да научите различни неща от други преподаватели, но не ги имитирайте. Избягвайте имитиране, преструвки и двуличиe. Бъдете естествени, не престорени. Бог ви е направил личността, която **сте**. Позволете на Святия Дух да ви контролира и да говори чрез **вашата** личност.

9. Насладете се на урока

Преподаването на библейски урок на децата е привилегия, на която да се наслаждаваме.

- Използвайте плана на урока, но не си мислете, че сте се провалили, ако не винаги се придържате към него.
- Макар да е нужно да оценяваме изнасянето на уроците си и да се стремим да го правим по-добре, не трябва да се чувстваме виновни, когато пропуснем нещо или допуснем грешка. Това се случва често, но Бог работи въпреки тези неща.
- Не се обезсърчавайте или отчайвайте, ако първоначалните ви опити да преподавате библейски уроци, като използвате метода с основната истина, са неуспешни. Продължавайте да използвате този метод и ще разберете, че със старателна подготовка и натрупване на по-голям опит, уроците ви ще стават по-ефективни.
- Стремете се да запазите спокойствие и да не се притеснявате.
- Дайте всичко от себе си и оставете резултатите в Божиите ръце. Повече от това не можете да направите.

10. Разчитайте на Бога

Помнете, че единствено Бог може да даде духовно просветление, дори когато сте се подготвили и сте преподавали добре. Единствено Той може да изобличи за грях и да обнови. Библейският ви урок трябва да е придружен с много молитва.

Нужно е да вярвате и да очаквате Святият Дух да послужи на децата чрез вашето преподаване на Божието Слово и когато го направи, да Му отдадете цялата слава.

„Надявам се никога да не станете безчувствени към радостта, че някой действително ви слуша и може да научи нещо от вас.“

Хауърд Хендрикс

Гради за вечността

Строител градил храм с умение и талант.
Издигал колони и арки според своето желание.
Хората казвали, когато гледали красотата му:
„Никога няма да остарее. Много си талантлив!
Строителю, славата ти ще е вечна.“

Учителка градила храм с любов и безгранична грижа.
Планирала всяка арка с търпение,
полагала всеки камък с молитва.
Никой не възхвалявал непрестанните ѝ усилия.
Никой не знаел прекрасния ѝ план.
Защото храмът, който учителката строела,
бил невидим за човешките очи.

Западнал храмът на строителя.
Сринал се в прахта.
Паднали величествените колони
и се превърнали в отломки.
Храмът, който градяла учителката
ще устои през вековете,
защото този красив, невидим храм
е безсмъртната детска душа.

(Неизвестен автор)

Книги, които са на разположение на детските работници и целят да им помогнат в библейското служение сред децата:

Поредица книги за лично тихо време за детски работници:

„Неделният учител“

Поредица помагала за обучение за детски работници:

„Как да преподаваме библейски доктрини на децата“

„Принципи на преподаването“

„100 въпроси и отговори относно служението за деца“

„Нека да ти разкажа“

„Израстване“

„Принципи на преподаването“

„Библейската основа за Евангелизиране на децата“

Поредица онагледени доктринални уроци за деца:

„Въпроси, които децата задават“ (5 урока)

„Кой е Бог?“ (5 урока)

„Какъв е Бог?“ (5 урока)

„Библията“ (5 урока)

„Спасението – дар от Бога 1“ (10 урока)

„Спасението – дар от Бога 2“ (10 урока)

Специализираното служение с литература на СЕД е неразделна част от световното служение на СЕД. СЕД е най-голямата световна мисия посветена на евангелизирането на деца. Има обучени работници на СЕД в над 165 страни. Всяка година над 10 милиона деца се достигат с Благовестието.

Сътрудниците на СЕД предоставят обучение, което варира от едночасов семинар до тримесечен курс (институт). СЕД е подготвил и издал на много езици широка гама онагледени библейски уроци и допълнителни помощни средства за евангелизиране на деца.

За допълнителна информация за СЕД, се свържете с националния офис или пишете на:

Пловдив 4004; бул. „Македония“ №7; ап.22; ет.2
тел. 032 675 255; e-mail: cefbg@abv.bg; sedbg_porachki@abv.bg
www.cefbg.org

Децата обичат хубавите библейски истории! По-добре е обаче ако историята се превърне в библейски урок! Преподаването на Библията на деца е една от най-важните и значими задачи пред нас. В тази книга д-р Сам Дохърти, опитен учител, ни показва как да извлечем от Писанията истината, която да преподадем и да приложим в живота на децата. Той пише: „Насърчавам ви да се задълбочите, да работите усърдно и да не пестите време и усилия. Така ще бъдете възнаградени, защото децата ще научат библейски истини за цял живот.“

Тази книга ще ви помогне не само да разказвате хубави библейски истории, но и да преподавате ефективни библейски уроци, които Бог може да употребява за посрещане на духовните потребности на децата, за които се грижите.

Тази книга ще бъде полезна и на хората, които водят курсове за подготовка на неделни учители или учители в Клубовете на Добрата вест, защото тя съдържа принципите на добрия библейски урок.

Издателство СЕД ООД

За допълнителна информация за СЕД, се свържете с националния офис или пишете на:

Пловдив 4004; бул. „Македония“ №7; ап.22; ет.2

тел. 032 675 255;

e-mail: cefbg@abv.bg; sedbg_porachki@abv.bg

www.cefbg.org